

Siniša Vuković
Selca

SELAŠKE KAZATE

– *Nadimci, prišvarci i hipokoristici Selaca na otoku Braču* –

UDK: 811.163.42'373.23(497.5 Selca)
811.163.42'282(038)

Rukopis primljen za tisak: 02. 11. 2001.

Čakavska rič, Split, 2001. br. 2

Pregledni rad

Survey article

Recenzenti: Joško Božanić i Josip Lisac

U ovom je radu obrađena onomastička građa najvećeg istočnobračkog mjesta, Selaca, a koja u prvom redu ima za zabilježiti nadimke i prišvarke kojima se tamošnji stanovnici oslovljavaju, ali i hipokoristike koji su sami po sebi podrazumljivi. U izvjesnim slučajevima - kad smo to smatrali za shodnim - u rječnik smo unijeli i neka, inače, opća vlastita imena (ili oblike iz istog izvedene), a koji se u duhu ovoga govora na poseban način fonetski izgovaraju. Da bismo što distingviranije prikazali sakupljenu građu, ovaj smo rad osmislili u dva dijela: prvi je teoretski i opisni, a drugi je praktičan i pojmovni. Budući da se je na teritoriju seoceta od jedva 1000 stanovnika prikupilo preko 500 onomastičkih jedinica, takva spoznaja selački leksik čini još specifičnijim. Želeći biti što bliži iskonu, pomno smo ubilježili i akcentuaciju; onu dimenziju, na temelju koje se mogu postići iznimno aproksimativne odrednice: štono imaju govoriti o karakteristikama selačkoga govora općenito.

Ključne riječi: nadimak, prišvarak, hipokoristik, ime, temperament.

I.

Tema ovog rada prikaz je antroponima koji su sakupljeni u Selcima na otoku Braču. Proistekao je iz želje za popisivanjem što većeg broja nadimaka što su nastali (ili još uvijek nastaju) u navedenom bračkom mjestu. Upravo riječ *kazata*¹ u lokalnom govoru Selaca i znači – nadimak. Dakle, taj izraz nije vezan isključivo za ime ili prezime njegova nositelja: on je najčešće izveden od ma kakvog pojma sa strane. O tome kasnije. Znanstveno zanimanje za različitim imenima koja se mogu zateći u okvirima određene organske zajednice, za sobom povlači i interes prema tom leksiku. Može se zato kazati da je proučavanje nadimaka, *eo ipso*, proučavanje jezika. Po principu silogizma, nadalje, možemo konstatirati kako je pristup jezičnim vlastitostima na ograničenom zemljopisnom području – čiji se govor umnogome (ili većim dijelom) razlikuje od jezičnog standarda – nemjerljiv prinos i samoj dijalektologiji. A naš veliki lingvist, Radovan Vidović, ustvrdit će kako “proučavanje dijalekata obuhvaća i proučavanje leksičkoga blaga”.²

Zanimajući se za pojedine posebnosti unutar antroponimijske leksičke građe, ne otkrivaju se rezultati isključivo s polja leksikologije. Ovakav nam pristup uvelike može pomoći da prodremo u neke segmente društvenog života, bivšeg, a koji danas traju još jedino u vidu usmene uspomene – što nam je namriješe živi svjedoci. Iz magme tog spomena, kao iz taloga na dnu šalice kave, iščitavaju se tragovi mentaliteta naših starih i načini komunikacije. Nadalje, moguće je gonetati čitavu paletu socioloških i etnoloških sedimenata, obiteljskih i religijskih uvjerenja i praznovjerja, kao i sličica iz života pojedinca odnosno kolektiviteta. Pozivajući se na uradak maločas spomenutog uglednika, ne možemo a ne prisjetiti se njegove misli koja glasi: “To je zanimljiva građa ne samo za dijalektologa već i za historičara, psihologa, etnografa i antropografa; nadimci kazuju mnogo više i slikovitije, ekspresivnije od davno kliširanih imena i prezimena”.³

Abecedarij ovdje donesenih nadimaka crpljen je iz vlastite mi memorije, te višegodišnjeg sakupljanja na temelju kolokvijalne prakse ili anketi-

¹ U talijanskom jeziku riječ *casata* znači obiteljski rod ili pleme.

² Radovan Vidović: *Čakavske studije*, Čakavski sabor, Split, 1978. Vidi u poglavlju pod nazivom *O postanku i značenju splitskih nadimaka*, str. 5.

³ Ibidem

ranja sumješšana na terenu. U tome su mi ponajviše pomogli nono i nona, a zatim i svi dobronamjerni Selčani koji su – bez iznimke – odreda rado pristajali na razgovor o ovoj temi. Dakako, kad je bilo govora o “škakljivijim” pobudama – iz kojih su iznjedreni pojedini nazivi – do konkretnijih podataka dolazio sam komunicirajući s ljudima što su naglašenije objektivniji, a da su na ovaj ili onaj način bili nazočni (ili izravno upućeni) u određeno “krštenje” nadimkom.

Sakupljena rječnička građa broji nešto više od 530 natuknica. Na tom korpusu mogu se ispitati gotovo sve karakteristike selačkoga govora: fonološke, semantičke, akcentuacijske, morfološke itd. Znamo li pak da Selčani govore pravom čakavštinom ikavskoga tipa, mnoge stvari bit će nam jasnije. U pogledu akcentuacije nema odveć kolebanja. Selačka čakavština ima tri naglaske: kratkosilazni (˘), dugosilazni (ˆ) i dugouzlazni, tzv. čakavski akut (˜). Također se često nailazi i na prednaglasnu dužinu sloga, odnosno onu postnaglasnu (ˉ). Produžavanje sloga prije akcentiranog dijela riječi, česta je pojava u našim dijalektalnim govorima, ali dužina se rjeđe nalazi u zanaglasnom položaju. Selački govor ima i prednaglasnu i zana-glasnu dužinu. Primjeri za prvu skupinu bili bi: *Bācĕ*, *Batinōgò*, *Osībāc* i drugi, a za potonju: *Bedrānjāk*, *Būjāk*, *Rātāj*...

Kako bi ukazali na neke bitne aspekte tvorbe pojedinih oblika riječi unutar same leksičke jedinice, u ovoj smo studiji naveli ženski varijetet nadimka, onaj posvojnog pridjeva, odnosno njegov genitiv i vokativ. Petome padežu pribjegavali smo iz razloga što se često u tom slučaju mogu percipirati neke morfološke zanimljivosti, a osim toga – kad već govorimo o ljudskim imenima – logično je da se prikaže i forma te riječi kad se osobu i oslovljava, tj. doziva. Drugi padež se i inače obilježava u sličnim urad-cima. Nadimak u obliku posvojnog pridjeva nije rijetka pojava u antroponimiji, a gotovo iz svakog nadimka može se izvesti rečeni oblik (npr. od *Čiča* – *Čičini*, *Kānava* – *Kānavini*, *Sūhò* – *Sūhini* itd.) Situacije kad je posvojni pridjev jedini način raspoznavanja, uistinu su rijetke (recimo: *Bòlkini*, *Marīnovi*, *Rājkotovi*, *Ròkotovi*, *Rūžičini*, *Tòmini*, *Vidinì* i *Zòrinì*). Ženski oblici nadimka (ako nisu u nominativu jednine i već u osnovnoj natuknici), najčešće završavaju na *-ica*, *-uša* ili *-ka*. Primjera za to ima bezbroj. Navedimo neke od njih: *Čičinica*, *Glūhinīca*, *Tūrinīca*; ili: *Hāberuša*, *Rātājuša*, *Šujkūša*; ili: *Cvītika*, *Čòkrika*, *Sumarfīnka*. Neki se ženski oblici i ne mogu izvesti, a u takvim se slučajevima najčešće pribjegne rješenju tipa: *Mārĕ Mūsice*, *Kīta Frātra* ili *Ivānka Jòšketa*.

Velika većina selačkih nadimaka sastavljena je od jedne riječi. Najčešće među njima su imenice (i to prema hijerarhiji: muške, ženske i srednje), no nađe se i neka druga vrsta. U slučaju da je nadimak strukturiran od dvije riječi, uglavnom je prva riječ pridjev: *Krivi Viđin*, *Māla nogà*, *Vèli Zòrè*. Druga je mogućnost pojava dviju uzastopnih imenica u nominativu jednine: *Jūrè Dangùba*, *Kèka Čepànka* ili *Vicè Gùska*, ali i forme koju smo maločas spomenuli: *Bòžè Lìne*, odnosno *Mārè Māškina*.

II.

U dosadašnjoj terminologiji, glede analize antroponimijskih načela, uglavnom smo se koristili riječju – nadimak. Međutim, na ovom mjestu bi trebali napraviti određenu podjelu samih antroponima, a najpreciznije ćemo to postići klasificirajući ih na sljedeći način:

- nadimci
- prišvarci i
- hipokoristici

Pod pojmom nadimka podrazumijevamo naziv za obitelj ili osobu po kojoj ćemo istu lakše razlikovati od neke druge, a da se istodobno jasno distingvira od vlastitog imena i prezimena pod kojima je zavedena u municipalnim ili crkvenim registrima. Ne odnosi se na predmete i pojave, odnosno na biljke ili životinje (recimo kućne ljubimce), već njegov postanak uvjetuje isključivo ljudski faktor. Kad unutar obitelji imamo potrebu eksplicitnije razlikovati nekog pojedinca, tada se i njemu nadjene osobni naziv. U ovom slučaju govorimo o prišvarcu.⁴ Selca u svom, nazovimo ga tako, antropološkom atlasu imaju velik broj primjera u kojima se prišvarci ponašaju na različite načine. Pored toga, još izravnije razlikovanje pojedinca može se postići nadijevanjem hipokoristika; dakle trećeg dijela u našoj klasifikaciji antroponima. Oni nastaju kad se nekoj osobi odmila, ili poradi isticanja izrazitije intimne povezanosti, poda neki prepoznatljiviji naziv. Ovakva imenovanja najčešća su unutar obitelji, odnosno među vrlo bliskim prijateljima ili dragim osobama.⁵ Budući da su hipokoristici, zapravo, podvr-

⁴ Prišvarak nastaje najčešće po nekoj od karakteristika osobe kojoj se nadijeva. Razlozi njegova izvoda rijetko su svoj uzrok zasnivali na kakvim faktima sa strane. Tipično je i to da on ne prelazi na obiteljske nasljednike, već se isključivo odnosi na dotičnu osobu koja ga nosi.

⁵ Važnost hipokoristika za razlikovanje među mještanima nema neki presudniji prefiks. U najvećoj mjeri su to deminutivni oblici imena, gdje možemo nabrojiti neke od selačkih karakteristika: *Àlija*, *Anćíc*, *Bepānāc*, *Ívulić*, *Jovanîn* itsl.

ta prišvaraka, nećemo se odveć na njima zadržavati, nego ćemo veću pozornost posvetiti skupini unutar koje ih svrstasmo.

Da bismo prikazali razvoj i ponašanje pojedinih prišvaraka, možemo se načas zadržati na zornom egzemplaru unutar jedne obitelji Nižetić.⁶ Više je velikih obitelji Nižetić s razgranatim prišvarcima, ali nam je znakovita ona gdje se zatječe nadimak *Pavlina*. Nastao je, jamačno, od augmentativa ili pejorativa vlastitog imena Paulina. Desetljećima je obitelj nosila taj nadimak. Sve dok pred tridesetak godina, jedan od potomaka, pokojni Ante Nižetić – zbog govorne mane koju je imao – nije izgovorio riječ *mušica* kao *musica*. Naravno, neki su jedva dočekali takvo što, te mu do kraja života nisu skinuli isti naziv sa, recimo to tako: verbalne osobne karte. Dapače, i dandanas se taj prišvarak koristi za čitavu jednu obitelj. K tome valja istaknuti, da je čak i prešao granicu razlikovanja između prišvaraka i nadimka. Da budemo sasvim jasni, Ante Nižetić ima dva sina. Jednome je ime Ivica, a drugome Petar (Pero). Ivica i njegova obitelj i nadalje nose nadimak *Mùsica*, a ne po djedu – *Pavlina*. Čak se i Ivičinog sina (također Antu) oslovljava s nadimkom *Mùsica*. U ovome se slučaju može reći da je prišvarak postupno evoluirao u nadimak. S drugim sinom, Petrom, posve je drugačija situacija. Njemu je u mladosti prišiven naziv *Vârdić*, zbog sličnosti s nogometašem *Hajduka* koji se tako prezivao, a kojemu je fizički dosta nalikovao. Sada govorimo o prišvaraku prišvaraka, svojevrsnom subprišvaraku jer je, vidjeli smo, do njega došlo od nadimka *Pavlina* preko prišvaraka *Mùsica*. Petra će rijetki osloviti kao *Mùsicu*, dok postoji vrlo izgledna tendencija da se i njegovog sina (koji je još u osnovnoj školi) prozove očevim subprišvarkom – *Vârdić*.

III.

Povijest samih nadimaka i prišvaraka nećemo doticati ovom prilikom, ali je zasigurno spomena važna signifikantna činjenica: kako se u Dalmaciji

⁶ Spomenuto prezime ide u red češćih na selačkoj visoravni. Što nadimaka, što prišvaraka, pod ovim prezimenom naći ćemo sljedeće nazivlje: *Bākālo*, *Bilè*, *Cīglè*, *Cīgo*, *Cūfār*, *Črvūj*, *Dèvić*, *Dòktor*, *Fābo*, *Fīlko*, *Fūjko*, *Glūhò*, *Hūhnić*, *Humāc*, *Jōgo*, *Jūreša*, *Kalifornèz*, *Kāpo*, *Kokolōna*, *Kūjè*, *Kūrè*, *Lèla*, *Māo*, *Māto*, *Mùsica*, *Osībàc*, *Palalèlè*, *Palāntè*, *Pāpić*, *Pavlina*, *Picilīn*, *Pīpić*, *Pīplica*, *Pòšid*, *Rātāj*, *Ròkotovi*, *Sūdà*, *Tomāžo*, *Tūto*, *Vāčè*, *Vârdić*, *Vērīć*, *Vicè Gūska*, *Vilsōn*, *Zdrāvica* i *Žerāvica*. Dakle, ukupno njih 47. Zastupljeni su gotovo svi grafemi iz abecede, a u ovom je radu sadržano ukupno 68 riječi koje započinju s *b*, a 61 s *p*.

mogu zateći nebrojeni oblici s ovog polja antroponimije. Da je tomu tako, postoji više razloga, no mi ćemo se zadržati na dva ključna. To su:

- **Nadimci nastali iz praktičnih razloga i**
- **Nadimci kao posljedica dalmatinskog temperamenta.**

1. Nadimci nastali iz praktičnih razloga

Glede prve navedene skupine, možemo metaforički kazati kako je nastala gotovo prirodnim putem. Ona se tiče pojave da se u manjim mjestima našeg priobalja i arhipelaga, često mogu primijetiti ljudi s istim imenom i prezimenom.⁷ Odatle potreba za razlikovanje osobe nadimkom. U dalmatinskom je podneblju, naime, karakteristično njegovanje obiteljskog nepisanog pravila, a koje se manifestira na način da se djetetu daje ime (najčešće) po djedu ili baki, a u nešto rjeđim slučajevima po ocu ili majci.⁸

Zato nam je i naići na raznovrsne varijetete pojedinog vlastitog imena. Primjera za to ima mnogo, no egzemplificirat ćemo rečeno na slučaju s muškim imenom Ivo ili Ivan. To je jedno od najčešćih muških imena u Dalmaciji (čak i šire), a zateći nam ga je u doista velikoj disperziji mod-elacija. Već Selca imaju ih zavidan broj! Recimo: i sam oblik imena Ivan, uz stereotipan (štokavski) izgovor s kratkouzlaznim akcentom na početnom vokalu, u selačkom čakavskom obliku ostvaruje se kao – *Ivân*. Zatim sli-jedi (abecednim redom) *Ivaněš*, pa *Īvè*, *Īvela* ili *Īvulić*. Potonja dva također su zanimljiva, jer se može govoriti o svojevrsnim pojavama augmentativa (*Īvela*) i deminutiva/hipokoristika (*Īvulić*). Oblik Ivek (koji je prirodniji Zagorju), na ovim prostorima nećemo zateći, izim možda u posprdnom kon-

⁷ U Selcima se i danas može pronaći čak četiri čovjeka, a na čijim se osobnim kartama nalazi ime Ivo Mošić. Kad ne bi imali nadimka, teško da bi se razlikovali; odnosno, ukoliko bi tko god iz susjednog mjesta preko posrednika uputio nekome od njih pozdrav, ne bismo bili sigurni da će tim putem odaslate riječi stići na pravu adresu. Nećemo ni zamisliti na kakve bi probleme nailazili pismošice. Nad imenom Ivo (Ivan) Mošić, u Selcima su se razvile sljedeće *kazâte*: *Čiribân*, *Zorînko*, *Tirôla* i *Grûda*. A ako bismo tome pridodali i Ivicu Mošića, tada bismo trebali spomenuti i još jedan – *Bacuĭnâc*.

⁸ Rođenjem djeteta obično se misli na njegovo ime. Netko već za trudnoće (ili čak i prije toga) zna kako će se zvati potomak – bez obzira je li riječi o kćerki ili sinu. Najčešće se djetetovo ime nadijeva po imenu njegova djeda (*nônota*) ili bake (*nðne*). Taj se običaj u Selcima naziva *stimâvânje*. Stoga se kaže, npr. za maloga Ivicu, da su *stimâli nônota Ivâna*. Ili, recimo, za unuka koji je dobio ime Antonio, može se reći da su *stimâli nônota Tônetâ* ili pak *Āntiû*.

tekstu. Uz navedene nazive – dakle koji svoja konačna uporišta temelje na polazišnim zasadama imena Ivan – možemo pribrojiti i oblike – *Jovanîn* i *Jôhan*.

Slično je i s imenom Ante. Ako se u standardu prvi vokal ove vlastite imenice i izgovara s dugouzlaznim akcentom, u Selcima je na tom (prvom) slogu toliko tipična (spominjasma je) prednaglasna duljina; eda bi se na posljednjem pojavio kratkosilazni naglasak.⁹ Poradi toga, Selčanin će to ime izgovoriti kao – *Āntè*, a u vokativu dolazi do promjene akcenatske situacije (na prvom se slogu pojavljuje dugosilazni) – *Ānte*. Iz ovog oblika će se u Selcima razviti mnoštvo derivacija: *Āntara*, *Āntiša* ili *Ānteša*, *Anĭć*, *Ānto* i *Antôn*. I u ovom slučaju imamo augmentativni oblik (*Āntara*, a možda i *Āntiša* / *Ānteša*), ali i deminutivni (*Anĭć*).¹⁰ Osim ovih, postoje još i izvedenice: *Palāntè* i *Parantôni*; zatim: *Tônĭ*, *Tônè*, *Tôni* i *Tonîna*.

Završit ćemo ovu analizu imenom Josip. Također vrlo često i rado korišten naziv, ali za razliku od klasičnoga hrvatskog izgovora (s kratkim silaznim ili kratkim uzlaznim akcentom na prvom slogu), u Selcima se – ako se izgovara – ono izgovara kao: *Josĭp*. Namjerno kažemo “ako izgovara”, jer se čovjek s tim imenom redovito oslovljava drevnim – *Bèpo*.¹¹ Ovaj talijanizirani oblik našeg imena Josip, u Selcima je još izveden i kao *Bèpè*, odnosno *Bepānăc*, a pođemo li još dublje, zateći ćemo i imena *Osĭb* i *Osĭbăc*. Bliže ishodišnom formantu imena, pojavljuju se nazivi kao recimo: *Jôsko*, *Jôški*, *Jôški* i *Jôzè*. Ustaljeno ime Joško, u Selcima se ne ostvaruje, jer će ga stariji živalj uvijek izgovoriti kao: *Jôški*. Izuzetci su primjetni jedino u kolokvijalnom govoru mladeži.

Primjera kad se, inače vrlo frekventno, vlastito ime u selačkom idiomu izgovara različito od standarda – ima napretek. Ilustracije radi navest ćemo tek njih nekoliko, ne bismo li što zornije prikazali posebnosti govora na istoku ponajvećeg dalmatinskog otoka. Tako primjećujemo imena: *Andrĭja*, *Āndela*, *Blăž*, *Bôžè*, *Đūro*, *Mătè*... A prije negoli krenemo na daljnja razglabanja o selačkoj onomastici, spomenimo i dvije važne činjenice. Uz sve moguće podjele i raščlambe kojima smo pribjegli (ili nas to očekuje), ne

⁹ U selačkom govoru vrlo je karakteristično oštro naglašavanje posljednjeg sloga riječi, tzv. oksitoneza. Najčešće je to kratkosilazni akcent (*Āntè*, *Drôzgô*, *Mimè*). Slijedi, kako se zorno vidi iz navedenih primjera, nakon dužine sloga. Pored toga, osim što se na posljednjem slogu nailazi na kratkosilazni akcent, pregršt je primjera kad se na istom mjestu mogu zateći i ostale dvije vrste naglasaka. Recimo dugosilazni (circumfleks): *Antôn*, *Kapetân* ili *Žuvanîn*. Ali i dugi uzlazni (čakavski akut): *Barahul*, *Lukêš*, *Pošćēr*.

možemo a ne upozoriti i na one primjere kad se isti naziv odnosi na više osoba, odnosno kad jedna osoba posjeduje dva nadimka/prišvarka. Dvojnici se okupljaju unutar imena: *Bājò, Būco, Būjāk, Dèvić, Dòktor, Đūro, Jòški, Jūrè, Kalifornèz, Kèko, Kòta, Lànđer, Lôngo, Lūkrè, Poščèr, Pūlè, Šārè, Škrījè*; a ako ćemo podrazumijevati i one opće: *Ànteša, Ànto, Antôn, Māli, Mlādo* i *Tòni*. Posebna je priča slučaj kad se homonimi izgovaraju različito: *Pūpa* i *Pūpa*, odnosno *Mikūlica* i *Mikālica*. Pristupimo li pak onima trostrukim, zabilježiti ćemo svega dvojicu: *Bīlè* i *Mūto*.

2. Nadimci kao posljedica dalmatinskog temperamenta

Ovu skupinu čine nadimci koji su nastali kao produkt temperamenta, odnosno mentaliteta na tlu mikroczeline unutar koje se proučavaju, ali i Dalmacije u cjelini. Brzina života na ovim prostorima – a koja je jamačno proistekla iz borbe čovjeka s teškim egzistencijalnim uvjetima – iznjedrila je i čitavu nisku pojava i načina preživljavanja. U prvom se redu podrazumijeva fenomen polariteta između mora i zemlje. S jedne je strane tu primjetna neizvjesnost sadržaja bačenih ribarskih mreža, a budućnost klijanja posijanih sjemenki s druge. Osim toga, nameće nam se ta maritimna suprotnost podvodnih sabiranja plodova i tjelesni napor izvlačenja mreža ili parangala, s onom kopnenom, koja tiče se u prvom redu teških fizičkih poslova cijepanja kamena u kamenolomu ili nepredvidivog rezultata u finalizaciji obradivih površina zemlje. No, i po završetku posla čovjek je često bio u nelagodnom položaju, jer nije znao kako će tu elukubraciju i isplatiti, tj. kako ju na bilo koji način korisno materijalizirati. Ovdje se, zapravo, i zrcali zajednički nazivnik između rečenih ambivalencija: neugasiva neizvjesnost i problem naplate.

Vjerujemo da se je iz ovih temeljnih elemenata života u priobalju i razvio toliko tipičan dalmatinski temperament, a koji u mozaiku svog postojanja sadrži cijelu jednu skalu različitih sličica. Gledano kroz kaleidoskopski objektiv, može se uočiti bezbroj slikovitih, grotesknih i humorističkih vlakana, što čine tkivo spomenutog mentaliteta. Oni nastaju iz želje za karakterizacijom i individualizacijom Dalmatinca, a nerijetko su bogato ilustrirani sarkastičnim tangentama.¹² Znanstvenik Radovan Vidović u spom-

¹⁰ Potonji se naziv, kako smo naveli i prije u tekstu, može smatrati hipokoristikom.

¹¹ Naziv *Bèpo* potječe od talijanskog ekvivalenta – Giuseppe.

¹² O tome je i Radovan Vidović obilato pisao u navedenoj radnji pod bilješkom broj 2.

injanom je djelu zapisao: "Kad je riječ o tzv. 'ridikulima', onda gotovo svaki od tih nadimaka krije u sebi po jednu, danas već zaboravljenu dramu, pa i tragediju, koja je upravo tim nadimkom, u pleneru mediteranskih gradića, bila potencirana do nehumanih razmjera".¹³ Da bi zaštitili "neljudskost" ovdašnjeg življa, mi smo se i pozabavili faktima s početka prethodnog pasusa; jer su zasigurno nimalo lagodne životne okolnosti iz ljudi i isprovocirale navedene mane. Kako bi barem dijelom umanjili svoj hendikep, stanovništvo dalmatinskog podneblja je radi vlastitog uveseljavanja pribjegavalo lokalnim zafrkancijama, raznim zabavama i šalama (poglavito isticanjima razlika u društvenom statusu); dakle, vrlo otvoreni bijahu svemu što je u uskoj svezi s rugalačkim. Stoga ni ne čudi toliki broj ključeva po kojima su se nadimci nadijevali, a brzina "lijepljenja" pojedinog od njih u velikoj je mjeri bila ovisna o reakciji "žrtve", koju se želi novim oslovljavanjem obilježiti. Što je ljutnja zbog nezadovoljstva bila veća, to je inauguracija nadimka bila brža! I kolikogod nam ovi novostvoreni vidovi s polja onomastike govore o osobi kojoj se pridodaje, jednako nam tako kazuju i o onome tko ih pridaje.

Ne bi li se što cjelovitije i preciznije izjasnili glede mogućih načina nastanka pojedinog od nadimaka (a predmnijeva se i prišvaraka), najbolje je ovaj dio rasprave započeti s novom klasifikacijom. Ona ima za cilj prodrjeti što više u srž same prirode dopunskih imena, ali i njihovoj povijesti. Načini nastajanja nadimaka, nadalje, mogu biti:

2. 1. *prema tjelesnim manama*
2. 2. *prema osnovnom zanimanju*
2. 3. *prema vlastitim imenima*
2. 4. *prema mjestu doseljenja i*
2. 5. *prema vrstama životinja.*

2. 1. *prema tjelesnim manama*

U ovoj inicijalnoj podskupini, obilježenoj psiho-fizičkim manama čovjeka, nastaje oni nadimci što su plod dosad obrazlaganih načela, a tiču se groteski i sarkazama, odnosno rujanja općenito. Ovu skupinu možemo podijeliti na više razina, e kako bi istu mogli slojevitije promatrati. Tako možemo nazvati ljude koji na ovaj ili onaj način posjeduju kakav (prirod-

¹³ Ibidem.

ni ili stečeni) tjelesni nedostatak. Među debeljuškastim dominiraju: *Bācò, Batà, Būco, Knēgla, Pūpa*; a među mršavim: *Daščica, Karigèta, Kolàc, Kōščè, Sūhò*. Zatim idu oni niska rasta: *Māla Nogà, Māli, Batà*; ili pak vitkijega: *Lōngo*. Glava je posebno zanimljiva, pa ako je velika naići ćemo na nazive: *Būjāk, Glavīna* ili *Mūjār*; a ako ima ma kakvu drugu zanimljivost, varijeteti su daleko brojniji: *Bāfār, Bēràc, Bilè, Bilin, Brādōnja, Břko, Bučica, Cūfār, Čèlè, Čōrè, Glūhò, Klēmpo, Krnjozūba, Māo, Mōro, Njōnja, Pāhaj, Sūrlica, Tīkvica, Ūšilo, Vlāsi, Vlasūj, Žerāvica, Žūtò*. S prijašnjim nizom suvislo korespondira i ovaj gdjeno su izvedenice po dijelovima tijela: *Batinōgò, Bedrānjāk, Gūzičār, Repūj*; invalidima: *Còto, Gòbo, Krīvi Vidin*; ili pak po brzom kretanju: *Cīglè, Dūnav, Eustāhije, Krākàlo, Zřno*. Svekolikom pučanstvu oduvijek je bilo izazovno nadijevati imena prema govornim manama. U ovu vrstu idu oni koji nisu mogli što izgovoriti: *Đūjā, Kāsiga, Mūsica, Mūto, Pāliš, Picilīn, Štòla, Tiròla*; odnosno oni koji su imenovani zbog spominjanja nečega: *Čiča, Čòvo, Hīhi, Ōber, Pēsak*; ili pak zbog mucanja: *Dřda, Dřdalo, Drdèkàlo*. Glasnome govorenju svoj nadimak imaju zahvaliti: *Blējālo, Būkālina*, a smiješnom pjevanju u crkvi: *Stenjālo*.

2. 2. prema osnovnom zanimanju

Drugu podskupinu nadimaka čine oni koji su nastali prema zanimanju koje je njegov nositelj obavljao. To su: *Bricò, Dòktor, Kalaisār, Kapetān, Kāpo, Kovāč, Marinēr, Meštrīc, Pandīlār, Pèkār, Pilòt, Pojār, Postolār, Postolarīc, Poščēr, Pulicijòt, Serzēnt, Tabakēr*. Ali i porocima: *Humāč, Pijandōra*. Sukladno tome, valja svakako navesti i ona imena koja su nastala prema alatima, odnosno predmetima koji se koriste u svakodnevnoj uporabi, kao što su: *Kānava, Lūla, Lūlica, Mītra, Spřtica, Šēšula, Šīlo, Trīnoge, Vēntul*.

2. 3. prema vlastitim imenima

Treća stepenica u podjeli nastanka nadimaka odnosi se na one koji se tvore iz vlastitih imena. Ovamo ubrajamo, jasno, brojne prišvarke i hipokoristike, a ponajvećma karakteriziraju opće izvedenice iz nekog od naziva. Nadalje, često se ljudi imenuju i prema popularnoj osobi iz aktualnoga društvenog života, ali i iz povijesti. Dovoljno je spomenuti neku estradnu ili športsku zvijezdu, političara, uglednika ma kakve vrste općenito (ili nalikovati na nekoga od njih), pa da se dotičnome spontano "prišije" nje-

govo ime ili izvod. No, krenimo redom. U Selcima je mašta stvorila iznimno brojan spektar izvedenica. Neke smo upoznali u prethodnim poglavlji-
ma, a evo i nekih ostalih: *Āndrè, Āndrica, Andrija, Andrijèš, Zakarija, Zalandrija* (od Andro); *Dùjica, Dūjini, Dūjko* (od Duje); *Jākò, Jakòvác, Jakovíc* (od Jakov) *Jērè* (od Jeronim); *Đòrd, Đuro, Jūrè, Jūrác, Jùreša, Jurlina, Juro, Zòrè* (od Jurica, Juraj); *Kèka, Kèkè, Kekèš, Kèkina, Kèko* (od Franka, Franko); *Māndè, Māndica, Mandina* (od Manda); *Mārè, Marijānàc* (od Marija); *Mātè, Māteša, Māto, Matuzalo, Paramātè* (od Matko); *Mikādo, Mikò, Mikùla, Mikùlica, Mikùlica, Mikulić, Milkić, Nikòlác* (od Nikola, Nikica); *Mōmè, Momulina* (od Momica); *Mūdi, Mlādo* (od Mladen); *Pāuk, Pāval, Pāvè, Pavlina* (od Pavao, Paulina); *Pērè, Pèrija, Perinàc, Periško, Pèrkonja* (od Petar); *Slāvè, Slāvo* (od Slavica, Slavka, Slavko); *Tomažina, Tomāžo, Tōmica, Tòmini* (od Tonka, Tonko, Tomislava, Tomislav); *Zlātè* (od Zlatka, Zlatko); *Zòrè, Zòrini, Zorinko* (od Zoran, Zorana); *Žèlè* (od Željka, Željko, Željan, Željana). Prišvarci/hipokoristici koji su izvedeni iz svoga vlastitog imena su: *Ćāra* (od Klara), *Ćīžo* (od Narcis), *Dādo* (od Darko), *Dāro* (od Božidar), *Duārdo* (od Eduard), *Fābo* (od Fabijan), *Filè* (od Filip), *Franīc* (od Frane), *Jūbè* (od Ljubica), *Lētè* (od Leticija), *Lūkrè* (od Lukrecija), *Miro* (od Miroslav, Dragomir), *Parāta* (od Reparata).

Na ovome mjestu moramo istaknuti, kako se nekoliko prezimena u Selcima ponašaju kao nadimci. To je iz razloga što su iznimno rijetka, pa se veće zabune ne mogu dogoditi. Od starosjedilaca navedimo tek: *Brōnzović, Būlić, Būlimbašić*. Nadimaka koji su izvedeni iz prezimena nema mnogo (*Fīstò* od *Fistanić*), ali su posebna priča oni izvedeni iz samoga nadimka: *Bācò* (od *Baculinàc*), *Bājsò* (od *Bājs*), *Cirinējàc* (od *Cirinèò*), *Zàk* (od *Zakarīja*).

Ima imena koja su preuzeta iz javnog života: *Picòlić, Vārdiće, Žūngul*; ili povijesti: *Bajamònti, Cirinējàc/Cirinèò, Hītler, Hrušćo, Servāntes, Trūman, Vīlsōn*; a neka su nadjenuta i po imenima brodova na kojima su pojedinci plovili: *Ferdinādo* i *Kājzer*.

2. 4. prema mjestu doseljenja

Četvrta postaja na putu stvaranja nadimaka, svoja fundamentalna uporišta zasniva na principu preuzimanja naziva mjesta iz kojega se dotična osoba doseljava. Gotovo u cijelosti takve su imenice ženskog roda, jer su se žene mahom raseljavale poradi udaje. Muški primjeri mjere se odista malenom znamenkom. Ovamo ubrajamo sljedeća imena: *Bòlka, Frānka Bòlka,*

Hunčānka, Āgrānka, Korčulānka, Ložiška, Posfirka, Prāžničānin, Pučiščānāc, Rāhotiška, Rogožjānāc, Stōnka, Sumariūnka, Supètranin i Viška.

2. 5. prema vrstama životinja.

Posljednja, peta kategorija podjele, otkriva nam kako su se imena nadijevala i po vrstama životinja. Naravno da je sličnost s izvorom ovdje isključena, ali su nadimci nastajali zbog vještine određene osobe, a koja je manje ili više izravnije upućivala na karakteristike dotične životinje. U davno vrijeme su se i prezimena uzimala prema imenu životinjske vrste, vjerujući kako će se na taj način obitelj zaštititi od različitih pošasti. Današnjica, pak, takav vid teurgije odlučno odbija (barem u civilizacijskim sredinama), a zoonimija – kao sastavni dio antroponimije – pojavljuje se iz rečenih razloga. Selčani poznaju ove nadimke koji su inspirirani animalnim svijetom: *Čuvīta, Čūška, Dēva, Gārdeīn, Māčāk, Māška, Miš, Mūsica, Pīplica, Pīvāc, Vicè Gūška, Zēc*, a neizravno još i *Pērkonja*. Jedini primjer metonomazije imamo u slučaju nadimka *Gāta*,¹⁴ a nazivi u stanovitaj povezanosti s onomatopejom su: *Blējālo, Būkālina, Dřda, Dřdalo, Drdēkālo, Pleščōna, Přda*.

Skupinu nazivlja nadahnutih životinjskim vrstama obično prati i ono biljnog podrijetla – fitonimi. U Selcima je mali broj takvih antroponima: *Jūbè, Čīžo, Tikvica*, a neizravno istom još i *Kānava*.

Ovdje donesena leksička građa, kao i analiza u koju smo zadrli, nije potpuna. Etimologijom se nismo bavili, osim u onim slučajevima kad smo bili sigurni (po riječima same osobe koja i nosi dotični nadimak). Na nekim mjestima smo konkretizirali moguću semantičku odrednicu. Nismo zalazili u statističke podatke i iznosili pojavnosti određenog akcenta izraženu u postotcima, no i odoka se može primijetiti kako je kratkosilazni naglasak u selačkome govoru dominantan. Također nismo radili jezično podrijetlo svakog od nadimaka, makar je većina romanskoga karaktera (ostali primjeri svedeni su na minimum). Jednako smo tako i broj općih nadimaka, koji nisu striktno vezani uz neku osobu, ograničili uporabnim intenzitetom iz prakse.

Lišeni svake mogućnosti za potpunom evidencijom antroponima, pokušali smo donijeti što cjelovitiji prikaz imena kojima su se Selčani

¹⁴ U talijanskom jeziku riječ *gatta* znači mačka.

međusobno oslovljali ili raspoznavali. U nadi da smo barem jednim “dobrim” dijelom spomenuti korpus i registrirali, mirno zaključujemo posljednju rečenicu ovog prikaza.

A

Ālija, -e f. priš. – Ante Bošković unutar nadimka **Nāćeša**. Naziv je izveden prema obliku samog vlastitog imena.

Āndela, -e f. – žensko ime Āndela ili Andelka.

Āndrè, -è m. – opći naziv za muška imena Andrija ili Andro.

Āndrica, -e f. – opći naziv za jedan od oblika muškog imena Andrija.

Andrija, -e m. – muško ime Andrija.

Andrijèš, -èšà m. vok. Āndrijèšu ž. obl. **Andriješùša**, pos. prid.

Andrijèšovi – nadimak jedne obitelji Bošković.

Āntara, -e f. priš. – Ante Trutanić unutar nadimka **Hāber**. Prišvarak je izveden iz samoga vlastitog imena.

Āntè, -è m. vok. Ānte – oblik muškog imena Antun, Antonio i dr.

Ānteša¹, -e f. – jedna od izvedenica imena Ante ili Antun (kao npr. Anto ili Antiša).

Ānteša², -e f. ž. obl. **Antešùša** pos. prid. **Āntešini** – nadimak jedne obitelji Trutanić.

Antić, -ićà m. vok. Antiću priš. – Ante Jakšić unutar nadimka **Bilìn**. Naziv je izveden iz samoga vlastitog imena.

Āntiša, -e f. – jedna od izvedenica imena Ante ili Antun.

Ānto¹, -ota m. – jedna od izvedenica imena Ante ili Antun. Isto i **Antôn¹**.

Ānto², -ota m. priš. – Antun Ursić unutar nadimka **Vidinì**.

Antôn¹, -a m. – v. **Ānto¹**.

Antôn², – a m. priš. – Ante Ozretić. Obavljao je službu grobara.

Avliž, -a m. ž. obl. **Avližùša**, pos. prid. **Avližovi** – nadimak jedne obitelji Bošković.

Āzrijel, -a m. vok. Āzrijelu priš. – Branko Trutanić unutar nadimka **Māška**. Prišvarak je dobio prema liku iz crtanog filma *Štrumpfovi*.

B

Bābini, pos. prid. – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Bācè, -è m. vok. Bāce priš. ž. obl. **Bācìnica**, pos. prid. **Bācìnì** (*bācò* – debeljko) – Ivo Bronzović unutar nadimka u obliku posvojnog pridjeva

Brônzovići. Stanuju na istočnom izlazu iz Selaca, uz cestu prema Sumartinu.

Bācò, -ě m. vok. Bāco priš. – v. **Bačulinàc**.

Bačulinàc, -īnca m. ž. obl. **Bačulīnka**, pos. prid. **Bačulīnčevi** – nadimak jedne obitelji Mošić. Postoji i skraćeni oblik – **Bācò**.

Bajamōnti, -ōnteta (-ōntija) m. – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Bājò¹, -ě m. priš. vok. Bājo – Nikica Vuković unutar nadimka **Sābè**. Živi u Rijeci.

Bājò², -ě m. vok. Bājo priš. – Vlado Ursić unutar nadimka **Trūman**.

Bājs, -a m. – Damir Mančić unutar nadimka **Bažilko** (po majci).

Bājsò, -ě m. – v. **Bājs**.

Bakà, -ě m. ž. obl. **Bākinīca**, pos. prid. **Bākinì** – nadimak jedne obitelji Bošković.

Bākàlo, -ota m. – Juro Nižetić. Obitelj nema prepoznatljivijeg nadimka. Brat od *Čigota* (v.).

Bāldò, -ě m. vok. Bāldo ž. obl. **Bāldinīca**, pos. prid. **Bāldinì** – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Bālkò Nāne, Bālkē Nāneta m. vok. Bālko Nāne priš. – Matko Trutanić unutar nadimka **Nāne**.

Bāmbara, -e m. priš. – Frane Jakšić unutar nadimka **Lukěš**.

Barahūl, -ūlā m. ž. obl. **Barahulūša**, pos. prid. **Barahūlōvi** – nadimak jedne obitelji Vuković. Ante Vuković se je volio mirisati, pa postoji uzrečica: "*Ča sī se namuščā kà Barahūl!*".

Bārba, -e m. priš. (*bārba* – stric, ujak, te bilo koji stariji gospodin kojem se persira) – Mladen Martinić unutar nadimka **Sūrlica**.

Batà, -ě f. priš. (*batast* – zdepast) – Karmela Eterović r. Trutanić. Bila je mala i debeljuškasta, pa otuda i sam prišvarak.

Batīla, -e f. priš. – Marija Mošić. Stanovala je na Novom Putu u Selcima gdje je sad Nikica Trutanić-*Mōkò*. Sestra joj je *Momulīna* (v.), a brat *Matūzalo* (v.).

Batinōgò, -ě m. vok. Batinōgo ž. obl. **Batinōginīca** pos. prid. **Batinōginì** (*bātāst* – okrugao + noga) – nadimak jedne obitelji Glušević.

Batūràc, -ūrca m. – nadimak jedne obitelji Mišetić.

Bazèta, -e f. ž. obl. **Bazètinica** pos. prid. **Bazètini** – nadimak jedne obitelji Tonšić.

Bažilko, -ota m. ž. obl. **Bažilkotovica** pos. prid. **Bažilkotovi** – nadimak jedne obitelji Mišetić.

Bedrânjāk, -a m. priš. – Ante Mišetić unutar nadimka **Kumica**.

Belabòka, -e m. ž. obl. **Belabòkinica** pos. prid. **Belabòkini** (tal. *bello* – lijep + *bocca* – usta) – nadimak jedne obitelji Dragičević.

Belafāj, -ājà m. vok. Bèlafāju pos. prid. **Belafājini** – nadimak jedne obitelji Tomić.

Benedèto, -ota m. ž. obl. **Benedètovica** pos. prid. **Benedètotovi** – (*Benedèto* – oblik muškog imena Benedikt) – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Bênšo, -ta m. ž. obl. **Bênšotovica** pos. prid. **Bênšotovi** – nadimak jedne obitelji Trutanić.

Bepānàc, -ānca m. dem. pos. prid. **Bepānčevi** (*Bèpo* – Josip) – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Bēpè, -è m. vok. Bēpe priš. ž. obl. **Bēpinica**, pos. prid. **Bēpini** (*Bèpo* – Josip) – Josip Ursić unutar nadimka **Stāpò**.

Bèpo, -ota m. – općeniti naziv za muško ime Josip. U selačkom govoru ovo vlastito ime pojavljuje se u izvornom obliku isključivo s akcentuacijom – *Josip*. Isto i **Osib** i **Jòsko**.

Bēràc, Bēra m. (*bèrāv* – sijed) – nadimak jedne obitelji Ruščić.

Bètula, -e f. priš. – Mare Martinić.

Bilè¹, -è m. vok. Bīle ž. obl. **Bilinica**, pos. prid. **Bilini** (*bīl* – bijel, svjetlokos) – nadimak jedne obitelji Trutanić, a koji sasvim sigurno potječe zbog pretka koji je imao svijetliju kosu.

Bilè², -è m. vok. Bīle priš. (*bīl* – bijel, svjetlokos) – Zoran Štambuk unutar nadimka **Šārè**.

Bilè³, -è m. vok. Bīle priš. (*bīl* – bijel, svjetlokos) – Nikola Nižetić unutar nadimka **Kūrè**.

Bilīn, -īna m. vok. Bilīne ž. obl. **Bilinka**, pos. prid. **Bilnovi** – nadimak jedne obitelji Jakšić. U maticama iz 1753. godine spominje se prezime *Jakšić alias Coknić vulgo Bilin*, pa otuda i sam nadimak. Ide u red najrazgranjenije obitelji. Naime, unutar ovog nadimka nalazi se čitav niz prišvaraka, a koji se već sad mogu tretirati kao gotovo posve samostalni nadimci. Evo nekih: **Gūzičār**, **Čàla**, **Jòški**, **Tabakēr**, **Servântes**, **Antić**.

Blāž, -āžà m. priš. – Vedran Štambuk unutar nadimka **Žūra**. Prišvarak mu je dodan po ocu Blažu; usp. – **Rājkotovi**.

Blējàlo, -ta m. – nadimak za čovjeka koji dosta glasno govori; usp. – **Būkàlina**.

Bōcè, -è m. vok. Bōce – v. **Bučinèto**.

Bòjša, -e m. – oblik muškog imena Nebojša.

Bòla, -e f. ž. obl. **Bòlinìca** pos. prid. **Bòlini** – nadimak jedne obitelji Trutanić.

Bòlka, -e f. – Ivanka Bezmalinović. Dospelila se je iz Bola radi udaje; usp. – **Frànka Bòlka**.

Bòlkini, pos. prid. – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Bòndò, -è m. vok. Bòndo ž. obl. **Bòndinìca**, pos. prid. **Bòndinì** – nadimak jedne obitelji Vuković.

Bòràc, Bòrca m. priš. – Josip Munitić unutar nadimka **Pečenjāk**. Prišvarak je dobio po povratku s bojišnice iz Drugoga svjetskog rata.

Bòrè, -è m. vok. Bòre ž. obl. **Borinìca**, pos. prid. **Bòrinì** – nadimak jedne obitelji Bošković.

Bòsè, -è f. vok. Bòse – oblik ženskog imena Bosiljka.

Bòškica, -e f. priš. – Božidar Ursić unutar nadimka **Kovāč**. Prišvarak je izveden prema samome vlastitom imenu.

Bòškovika, -e f. – ženski oblik nadimka pod prezimenom Bošković. Upućivao se je osobito Mari Bošković.

Bòžè, -è m. – oblik muškog imena Božidar ili Boženko.

Bòžè Lìne, Bòžè Lìne m. priš. – Božidar Ursić unutar nadimka **Vidinì**. Naziv potječe prema majci mu Lini.

Brādònja, -e m. – nadimak za čovjeka s bradom, bradato čeljade.

Brhānovići, pl. ž. obl. **Brhānovika** – prema prezimenu Barhanović.

Brīcò, -è m. vok. Brīco priš. (*brīcò* – brijač) – Šimun Mišetić koji je obavljao posao mjesnog brijača. Također se koristi i prišvarak **Cirinējāc** ili **Cirinèò**, a zbog biblijskog lika Šimuna Cirenca štono je pomagao Isusu nositi križ.

Břko, -ota m. – nadimak za čovjeka koji nosi brkove.

Būbàlo, -ota m. priš. – Petar Carević.

Bubàra, -e f. ž. obl. **Bubàrinica** pos. prid. **Bubàrini** – nadimak jedne obitelji Carević.

Būco¹, -ota m. priš. (*būco* – debeljuškast čovjek) – Božidar Trutanić unutar nadimka **Nāne**.

Būco², -ota m. priš. (*būco* – debeljuškast čovjek) – Ivica Jakšić unutar nadimka **Lūlica**.

Bućica, -e f. dem. (*bućica* – loptica) – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Bučinèto, -ota m. ž. **Bučinètotovica**, pos. prid. **Bučinètotovi** – nadimak jedne obitelji Vrsalović. Postoji i skraćeni oblik nadimka **Bōcéè**.

Bùgarīn, -a m. vok. Bùgarīnu priš. – Ante Vuković unutar nadimka **Sābè**.

Bùjāk¹, -a m. pos. prid. **Bùjākovi** (*bujôl* – glava) – Nikola Dešković unutar nadimka **Trnanà**.

Bùjāk², -a m. priš. (*bujôl* – glava) – Zoran Bošković unutar nadimka **Tikvica**. Popularno je znan kao **Đūro**. Nazvala ga je Lenka Fistanić, a prema starome Nikoli Deškoviću; usp. – **Bùjāk¹**.

Bùkàlina, -e f. – nadimak za čovjeka koji glasno govori; usp. – **Blejàlo**.

Bukēš, -ēšà m. vok. Bùkēđu ž. obl. **Bukešùša**, pos. prid. **Bukēđōvi** – nadimak jedne obitelji Bošković.

Bùla, -e f. priš. (*bùla* – lik kocke na odjeći, ali i žena koja ne izlazi preveć iz kuće) – Ruža Vuković r. Barhanović. Naziv se nije ustalio, već je poznatija kao **Màtešinica** (po mužu), ili pak **Rùža Supètranina** (po ocu).

Bùlimbašić, -a m. vok. Bùlimbašiću ž. obl. **Bùlimbašika** – prema prezimenu Bulimbašić.

C

Cìglè, -è m. vok. Cìgle priš. ž. obl. **Cìglinìca**, pos. prid. **Cìglinì** (*cìglùn* – jak vjetar, ciklon) – Vojko Nižetić unutar nadimka **Palāntè**. Za njega se kaže da je “*břz kò ciglùn*”.

Cìgo, -ota m. priš. – Ivo Nižetić. Obitelj nema prepoznatljivijeg nadimka. Brat od **Bākàlota** (v.).

Cìko, -ota m. vok. Cìko priš. – Tonči Marijančević unutar nadimka **Marijānàc**.

Cirinējàc, -ējca m. – v. **Brīcò**.

Cirinèò, -èja (-ota) m. – v. **Brīcò**.

Còto, -ta m. – nadimak za čovjeka koji hramlje, šepavca.

Cùfār, -a m. vok. Cùfāru priš. (*cùf* – pramen kose) – Nikica Nižetić. Obiteljski nadimak ne postoji. Još su dva brata **Kāpo** (v.) i **Kalifornêz** (v.).

Cvítīc, -a m. vok. Cvítīcu ž. obl. **Cvítika** – nadimak jedne obitelji Trutanić. Isto i **Dřdalo**; usp. – **Šimùra**.

Č

Čepànja, -e f. ž. obl. **Čepànjnica** pos. prid. **Čepànjini** – Matko Trutanić unutar nadimka **Cvitić**.

Čèsta, -e f. ž. obl. **Čèstinica** pos. prid. **Čèstini** – nadimak jedne obitelji Tonšić.

Čiča, -e m. ž. obl. **Čičinica**, pos. prid. **Čičini** (*čiča* – gospodin, striček) – za odsluženja vojnog roka u kontinentalnom dijelu bivše Jugoslavije, jedan je Štambuk upitao pastiricu koliko je sati, a ona je sva zbunjena nerazumijevanjem dijalekta upitala: “Što veli čiča?”. Nakon što je isti to prepričao po povratku u Selca, prišli su mu tu – za ovo podneblje netipičnu riječcu – kao nadimak.

Čiribân, -âna m. vok. Čiribâne priš. – Ivo Mošić pok. Josipa.

Čovo, -ota m. priš. ž. obl. **Čôvotovica**, pos. prid. **Čôvotovi** – Ivo Carević unutar nadimka **Daščica**. Tijekom školske nastave, sjedeći u školskoj klupi, jedan je učenik bio nemiran. Prišao mu je učitelj (koji je s kopna došao na dužnost u Selca) i zapovijedio da stavi “ruke u peti”, te mu je kao uzornog đaka pokazao Iva rekavši: “*Budi dobar kao ovaj mali čovjek!*”. Na to su se prijatelji iz razreda nasmijali prozvavši Iva ovim prišvarkom.

Črvūj, -ūjâ m. vok. Črvūju priš. (*čřv* – crv) – Miljenko Nižetić unutar nadimka **Palântè**.

Čuvîta, -e f. vok. Čuvîto priš. (*čvîta* – sova) – Vjeka Bošković. Prišvarak je unutar nadimka **Tkvica**.

Ć

Ćala, -e f. priš. ž. obl. **Ćalinica** pos. prid. **Ćalini** – Tonči Jakšić unutar nadimka **Bilîn**. Danas živi u Americi, a po njemu i ostalu braću oslovljavaju tim nazivom. Prišvarak mu je pridodan kad je naručujući čaj zatražio: “*Jòš jednù šàlu!*”. Misleći, dakako, na šalicu; usp. – **Servântes** i **Picôlić**.

Ćara, -e f. priš. – Klara Rošin. Bila je jako siromašna, a radila je kao sluškinja kod obitelji Didolić. Otac joj je bio Petar Rošin. Nije se udavala!

Ćelè, -è m. vok. Ćèle – nadimak za čovjeka bez kose, ćelavca.

Ćepè, -è m. vok. Ćèpe ž. obl. **Ćèpinica** pos. prid. **Ćèpini** – nadimak jedne obitelji Trutanić.

Ćižo, -ota m. priš. ž. obl. **Ćižotovica**, pos. prid. **Ćižotovi** – prema vlastitom imenu prozvan je Narcis Ursić.

Ćòkrić, -a m. ž. obl. **Ćòkrika** pos. prid. **Ćòkrićini** – nadimak jedne obitelji Jakšić.

Ćòrè, -è m. vok. **Ćòre** – čovjek koji je slijep ili slabo vidi, slijepac.

Ćòrko, -ta m. ž. obl. **Ćòrkotovica** pos. prid. **Ćòrkotovi** – nadimak jedne obitelji Carević.

Ćùnćè, -è m. vok. **Ćùnće** priš. – Andrija Vuković unutar nadimka **Sūhò**.

Ćūška, -e f. priš. (*ćūška* – crvendać) – v. **Trìnoge**.

D

Dādo, -ota m. – opći naziv za muško ime Darko.

Dāro, -ota m. – opći naziv za muško ime Božidar. Najčešće se tim imenom oslovljava Božidar Marijančević unutar nadimka **Marijānàc**; usp. – **Dēva**.

Dāsa, -e f. (*dāsa* – hvalisavac) – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Daščica, -e f. pos. prid. **Daščićini** (*daščica* – mala daska, daščica) – nadimak jedne obitelji Carević.

Dēva, -e f. priš. (*deva* – vrsta životinje iz porodice papkara) – Božidar Marijančević unutar nadimka **Marijānàc**. Tom je riječju, od milja, oslovljavao svoje prijatelje.

Dèvić¹, -a m. vok. **Dèviću** ž. obl. **Dèvika** – nadimak jedne obitelji Nižetić.

Dèvić², -a m. vok. **Dèviću** ž. obl. **Dèvika** – nadimak jedne obitelji Jurun. U literaturi se kao iseljenik navodi Josip Jurun, sin Nikole rođenog 1893. godine.

Dòktor¹, -a m. vok. **Dòktore** priš. – Tonči Nižetić sin *Cūfāra* (v.). Pridodan mu je naziv je htio učiti za automehaničara, a to je "*likār ol āutīh*". Isto i **Pātāk**.

Dòktor², -a m. vok. **Dòktore** priš. – Tonči Vuković unutar nadimka **Bōndò**. Isto i **Očalīnko**.

Dragānka, -e f. priš. – Marija Trutanić. Doselila se iz Pučišća radi udaje za Jurja Trutanića.

Dr̄da, -e f. ž. obl. **Dr̄dinica**, pos. prid. **Dr̄dini** – nadimak jedne obitelji Eterović. Isto i **Markūs**.

Dr̄dalo, -a m. ž. obl. **Dr̄dalovika** pos. prid. **Dr̄dalovi** – v. **Cvitić**.

Drdēkàlo, -ota m. – nadimak za čovjeka koji muca, mucavca.

D̄rnja, -e f. priš. – v. **Pošćēr**².

Drōzgd̄, -ě m. vok. Drōzgo priš. (*drozgd̄j* – vrsta ptice, drozd) – Juraj (Zore) Trutanić.

Duārdo, -ota m. priš. – Eduard Štambuk. Prišvarak je izveden prema samome vlastitom imenu.

Dūjica, -e f. priš. – Duje Bezmalinović unutar nadimka **Jūr̄ac**.

Dūjini, pos. prid. – nadimak jedne obitelji Ursić.

Dūjko, -ota m. priš. – prema vlastitom imenu prozvan je Duje Ursić. Nije se ženio.

Dūnav, -a m. vok. Dūnave priš. – Tonči Carević unutar nadimka **Daščica**. Prozvan je po imenu magarca “Dunav” koji je bio jako malen a brz. Karakterizira ga širok radijus kretanja.

Đ

Đibeta, -e f. priš. – Miljenko Džanko unutar nadimka **Šāltè** (po majci).

Đōrd, -eta m. – Juro Bezmalinović unutar nadimka **Jūr̄ac**.

Đūjā, -ě f. priš. (*gūjā* – zmija) – Tonči Štambuk unutar nadimka **Zekāja**. Kad je bio mali izvršio je malu nuždu uza zid. Pri završetku začuđeno se obratio ocu: “*Tā, gēdāj kojā đujā!*”. Nije mogao reći “guja”.

Đūro¹, -ota m. – opći naziv za oblik imena Juraj, Jurica ili Zoran.

Đūro², -ota m. priš. – **Būjak**².

E

Ėrcēg, -a m. – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Eustāhije, -a m. priš. – Ivica Trutanić unutar nadimka **Ėpè**. Sam prišvarak nije se previše udomaćio, već ga šira masa ljudi lakše prepoznaje po obiteljskom nadimku. Prozvan je po liku iz crtanog filma, Eustahiju Brziću, a zbog brzine kojom se je kretao. Također mu je ne odveć ustaljen prišvarak i **Mèlo**, ali i znatno poznatiji **Gāšo**.

F

Fābo, -ota m. priš. ž. obl. **Fābotovica**, pos. prid. **Fābotovi** – Fabijan Nižetić unutar nadimka **Kūr̄è**. Naziv je izveden iz vlastitog imena.

Fānè, -ě f. vok. Fāne – općeniti naziv za ženska imena Fanika, Fanica, Fani ili sl.

Fānt, -a m. priš. – Nikola Jakšić unutar nadimka **Bil̄n**.

Fatôrij, -a m. ž. obl. **Fatôrijinica**, pos. prid. **Fatôrini** – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Ferdinândo, -ota m. priš. – Andrija Jurun koji se je bio ukrcao na brod "Ferdinand" poradi odsluženja vojne obveze.

Fēsman, -a m. – nadimak jedne obitelji Carević.

Filè, -è m. vok. **Fîle** priš. – prema vlastitom imenu prozvan je Filip Bulić. Obitelj nema prepoznatljivijeg nadimka. U Selcima se ovo muško ime izgovara kao **Filip**.

Filko, -ota m. priš. – Matko Nižetić unutar nadimka **Ràtaj**.

Filùga, -e f. ž. obl. **Filùginica** pos. prid. **Filùgini** – nadimak jedne obitelji Bošković; usp. – **Viška** i **Pūsò**.

Fistò, -è m. vok. **Fisto** – skraćeni oblik prezimena **Fistanić**.

Franìć, -a m. vok. **Franìću** priš. – Frane Trutanić unutar nadimaka **Drdalo (Cvitić)**. U maticama iz 1747. godine spominje se prezime *Trutanić vulgo Fortunić*, pa je vjerojatno iz tog varijeteta stanovitom skraćenicom izveden sam nadimak.

Fränka Bólka, **Fränke Bólke** f. – Franka Bezmalinović koja je doselila iz Bola radi udaje; usp. – **Bólka**.

Frâtar, **Frâtra** m. vok. **Frâtru** – nadimak jedne obitelji Mišetić. U literaturi se navodi Benjamin Mišetić, sin Jerka rođenog 1878. godine. Isto i **Sisàk**.

Fùjko, -ota m. priš. – Vlado Nižetić unutar nadimka **Jùreša**.

G

Galàksija, -e f. – Nenad Bezmalinović unutar nadimka **Jùràc**. Prozvan je po istoimenom časopisu na koji je bio pretplaćen.

Galiždòtovi, pos. prid. – nadimak jedne obitelji Bezmalinović. Dobili su ga zbog službe na galiji.

Gâmbò, -ota m. – Visko Trutanić unutar nadimka **Kìtonja**. Isto i **Gùva**.

Gàrdelìn, -a m. (*gàrdelìn* – vrsta ptice pjevice, češljugar) – nadimak jedne obitelji Bošković.

Gâšo, -ota m. – v. **Eustàhije**.

Gàta, -e f. priš. ž. obl. **Gàtinica**, pos. prid. **Gàtini** (tal. *gatta* – mačka) – Jerko Mišetić koji se je vješto verao po stablima.

Gilè, -è m. vok. **Gîle** – Ivo Trutanić unutar nadimka **Serzênt**.

Glavìna, -e f. priš. – Tonči Jakšić unutar nadimka **Pùić**. Brat od *Škrījè*¹ (v.).

Glühò, -ě m. vok. Glúho ž. obl. **Glühinica**, pos. prid. **Glühinì** – nadimak jedne obitelji Nižetić.

Glūšević, -a m. vok. Glūševiću ž. obl. **Glūševika** – nadimak jedne obitelji Mošić.

Gòbo, -ta m. – nadimak za čovjeka koji ima grbu na leđima, grbavca.

Gòga, -e f. – oblik ženskog imena Gordana.

Grīžè, -ě m. vok. Grīže priš. ž. obl. **Grīžinica**, pos. prid. **Grīžinì** – Ivo Vuković unutar nadimka **Mòro**.

Grūda, -e m. ž. obl. **Grūdinica**, pos. prid. **Grūdini** – nadimak jedne obitelji Mošić.

Gùva, -e f. – v. **Gâmbo**.

Gùzičār, -a m. priš. – Josip Jakšić unutar nadimka **Bilìn**. Ovim izrazom oslovljavaju se i njegovi sinovi Zoran i Ivica, a Josipu je kasnije dodan i prišvarak *Pâliš* (v.).

Gvårdijān, -a m. vok. Gvårdijānu (*gvardijan* – predstojnik franjevačkog samostana) – nadimak jedne obitelji Bošković.

H

Hâber, -a m. vok. Hâberu ž. obl. **Hâberuša** pos. prid. **Hâberovi** – nadimak jedne obitelji Trutanić; usp. – **Uhār** i **Āntara**.

Hìhi, -eta m. priš. – Prvotno je prozvan Nikica (Miko) Bošković, a danas taj naziv nosi njegov unuk Nikica Bošković unutar nadimka **Nàćeša**. Miko je u svakoj rečenici nekoliko puta izgovarao riječcu “*hi*”, pa je to uvjetovalo oblik prišvarka. Tako je u jednoj prigodi, kad se je dobro najeo s društvom, zavapio: “*Hì probìjte me, hì nàždrì san se!*”.

Hìtler, -a m. vok. Hìtleru priš. (*Hitler* – Adolf Hitler, nacistički vođa) – Ivo Ursić unutar nadimka **Vidinì**. Imao je brćice nalik spomenutome Nijemcu. Nadimak mu je nadjenuo Ivan Štambuk-*Ivulić*.

Hrūšćo, -ota m. priš. (*Hruščo* – ruski političar Hruščov) – Nikša Antonijević unutar nadimka **Repūj**.

Hùhnić, -a m. vok. Hùhniću ž. obl. **Hùhnika** – nadimak jedne obitelji Nižetić.

Humāč, -āčā m. vok. Hùmāču ili Humač (*humāč* – pušač) – Pero Nižetić unutar nadimka **Hùhnić**.

Hunčānka, -e f. priš. (*Hunčānka* – stanovnica Gornjeg ili Donjeg Humca na Braču) – Tonči Vuković kojemu je majka bila iz Gornjeg

Humca. Zanimljivo je da ova imenica, iako pripada muškarcu, ima ženski oblik.

I

Āgrānka, -e f. priš. (*Igranka* – stanovnica mjesta Igrane nedaleko od Makarske) – Zorka Mošić koja se je radi udaje doselila iz Igrana.

Āvān, -āna m. vok. Āvāne – oblik muškog imena Ivica.

Āvanēš, -ēšā m. vok. Āvanešu pos. prid. **Āvanēšini** (**Āvanēšovi**)– Ivan Mošić unutar nadimka **Tirōla**.

Āvè, -è m. vok. Āve – jedan od oblika muškog imena Ivica ili Ivan.

Āvela, -e f. – nadimak jedne obitelji Mošić. Nadimak je najvjerojatnije izvedenica iz muškog imena Ivica ili Ivan.

Āvulić, -a m. vok. Āvuliću – nadimak jedne obitelji Štambuk. Izveden je kao deminutivni oblik muškog imena Ivan.

J

Jāci, -eta m. priš. – Vjekoslav Bošković unutar nadimka **Avliž**. Također ima i prišvarak **Tōni**.

Jādrè, -è m. vok. Jādre ž. obl. **Jādrinica** pos. prid. **Jādrini** – nadimak jedne obitelji Vuković.

Jākò, -è m. vok. Jāko – oblik muškog imena Jakov.

Jakōvāc, -ōvca m. – nadimak jedne obitelji Trutanić.

Jakovīc, -īcā m. – nadimak jedne obitelji Vrsalović.

Jērè, -è f. i m. vok. Jēre – oblik vlastitih imena Jerka, Jerko ili Jeroslava.

Jōgo, -ota m. ž. obl. **Jōgotovica**, pos. prid. **Jōgotovi** – nadimak jedne obitelji Nižetić.

Jōhan, -a m. vok. Jōhane priš. (njem. *Johan* – Ivan) – Josip Mošić.

Josip, -a m. – muško ime Josip.

Jōsko, -ota m. – općeniti naziv za muško ime Josip; usp. – **Bèpo** i **Osīb**.

Jōški¹, -eta m. – općeniti naziv za muško ime Joško.

Jōški², -eta m. priš. (*Joški* – Joško) – Josip Jakšić unutar nadimka **Bilīn**. Ovaj prišvarak ide u selačke raritete, jer se najčešće oblik muškog imena Josip pojavljuje kao *Bèpo* (v.).

Jovanīn, -a m. vok. Jovanīne priš. – Ivan Bošković unutar nadimka **Bukēš**.

Jōzè, -ē m vok. Jōze – općeniti izraz za muško ime Josip. Ako se, pak, i izgovara u izvornom obliku, tada ima akcent – Josìp; usp. – **Bèpo**.

Jūbè, -ē f. vok. Jūbe – oblik ženskog imena Ljubica.

Jūràc, Jūrca m. ž. obl. **Jurčùša**, pos. prid. **Jūrčevi** – nadimak jedne obitelji Bezmalinović. U maticama se iz godine 1747. spominje prezime *Bezmalinović vulgo Jurčević*, pa zasigurno otuda i sam oblik nadimka; usp. – **Đòrd** i **Mēngò**.

Jūrè¹, -ē m. vok. Jūre – opći naziv za oblike muškog imena Jurica ili Juraj; usp. – **Jūràc**.

Jūrè², -ē m. vok. Jūre – muško ime kojim se oslovljava figura karnevala; a **Jūre mōj!** – uzr. koja se uzvikuje u karnevalskoj povorci; usp. – **Jūrè**¹.

Jūrè Dangùba, Jūrè Dangùbe m. vok. Jūre Dangùbo – v. **Prāžničanin**.

Jūreša, -e m. ž. obl. **Jūrešinica**, pos. prid. **Jūrešini** – nadimak jedne obitelji Nižetić. Po svemu sudeći, on je izvedenica iz muškoga imena Juraj, Jurica ili Jure; usp. – **Fùjko** i **Màto**.

Jurlina, -e f. ž. obl. **Jurlinka** pos. prid. **Jurlinovi** – nadimak jedne obitelji Trutanić.

Jūro, -ota m. – oblik muškog imena Juraj ili Jurica.

K

Kacabòbuliç, -a m. vok. Kacabòbuliçu priš. – Tonči (Toni) Glušević unutar nadimka **Sakrabàba**. Odselio je u Jelsu.

Kájzer, -a m. ž. obl. **Kájzerka**, pos. prid. **Kájzerovi** – nadimak jedne obitelji Jurun. Nadjenut je prema imenu broda austrijske mornarice, dakako “Kajzer”, na koji se je Ivan Jurun bio ukrcao. Postoje čak indicije da je ovo jedan od prvih brodova (ako ne i prvi!), koji je izgrađen u pulskome brodogradilištu “Uljanik”.

Kalàisār, -a m. (*kalàisār* – čovjek koji popravlja lonce) – nadimak jedne obitelji Bulimbašić.

Kalifornèz¹, -a m. priš. – Pero Nižetić. Ne postoji obiteljski nadimak. Još su dva brata: *Cùfār* (v.) i *Kàpo* (v.).

Kalifornèz², -a m. – nadimak jedne obitelji Mošić.

Kànava, -e f. priš. pos. prid. **Kànavini** (*kànava* – vlaknaste niti od specijalne vrste biljke koje se stavljaju na navoje cijevi) – Nikica Marijančević unutar nadimka **Marijānàc**.

Kapetân, -a m. priš. (*kapetân* – satnik) – Josip Vuković unutar nadimka **Sābè**. Prišvarak je dobio po dužnosti zapovjednika koju je obnašao za Drugoga svjetskog rata.

Kāpo, -ota m. priš. (*kāpo* – zapovjednik) – Ivo Nižetić. Imao je jak liderski osjećaj u sebi, pa mu je stoga i bio nadjenut upravo ovaj naziv. Obiteljski nadimak ne postoji. Još su dva brata: *Cūfār* (v.) i *Kalifornêz* (v.).

Karigèta, -e f. – Tonka Barhanović.

Karlîn, -a m. – nadimak jedne obitelji Tonšić.

Kāsiga, -e f. priš. (*kaciga* – šljem) – Jurica Trutanić unutar nadimka **Māška**. Nije mogao reći “kaciga” nego “kasiga”.

Kāuža, -e f. ž. obl. **Kāužinica** pos. prid. **Kāužini** – nadimak jedne obitelji Trutanić.

Kèka, -e f. – općeniti naziv za žensko ime Franka.

Kèka Čepānka, **Kèke Čepānke** f. vok. **Kèko Čepānko** priš. – Franka Trutanić unutar nadimka **Cvītić**.

Kèkè, -è m. vok. **Kèke** priš. – Franko (Keko) Eterović unutar nadimka **Vēntul**.

Kekēš, -ēšā m. vok. **Kèkēšu** priš. – Franko (Keko) Bošković unutar nadimka **Pojār**.

Kekīna, -e f. priš. – Franka Ursić r. Petrić. Doselila je iz Bola radi udaje za Antu Ursića.

Kèko¹, -ota m. – općeniti naziv za muško ime Franko.

Kèko², -ota m. priš. – Đani Jerčić. Sin od *Prāžničanina* (v.).

Kīna, -e f. priš. – Nikša Ursić unutar nadimka **Mēnè**.

Kītonja, -e m. ž. obl. **Kītonjinica**, pos. prid. **Kītonjini** – nadimak jedne obitelji Trutanić; usp. – **Šprōnda**.

Klāpec, -a m. priš. ž. obl. **Klāpecūša** pos. prid. **Klāpečini** – Željko Bičanić. Nazvan je prema prezimenu svog očuha Krešimira Klapca.

Klēm̄po, -ta m. – nadimak za čovjeka koji ima klempave uši.

Knēgla, -e f. priš. – Konstantin Ugrinović. Doselio iz Supetra.

Kōcijo, -ta m. – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Kōkić, -a m. vok. **Kōkiću** ž. obl. **Kōkika** pos. prid. **Kōkićini** – nadimak jedne obitelji Vuković; usp. – **Mikūlica**³.

Kōkò, -è m. vok. **Kōko** ž. obl. **Kōkinica** pos. prid. **Kōkinì** – nadimak potječe iz Novog Sela, a u Selca ga je donio Marijo Antonijević doselivši se nakon vjenčanja sa Zorom Vuković-*Sabinčōn*.

Kokolôna, -e f. priš. – Momica Nižetić udana za Milana Nižetića-*Pavlinu*.

Kolàc, Kôlca m. (*kolàc* – šiljasti komad drveta) – nadimak jedne obitelji Vuković.

Kôlè, -è m. vok. Kôle ž. obl. **Kôlinica**, pos. prid. **Kôlini** – nadimak jedne obitelji Ursić.

Korčulânka, -e f. priš. (*Korčulanka* – stanovnica otoka ili grada Korčule) – Mladenka Trutanić koja se je doselila s Korčule radi udaje za Viska Trutanića.

Kôso, -ota m. priš. – Tonči Jašić unutar nadimka **Marinovi**.

Kôšćè, -è m. vok. Kôšće ž. obl. **Kôšćinica**, pos. prid. **Kôšćini** (*košćè* – kosti) – nadimak jedne obitelji Carević; usp. – **Kûjò** i **Škrijè**².

Kôta¹, -e f. ž. obl. **Kôtinica**, pos. prid. **Kôtini** (*kôta* – ministrantska bijela haljina) – nadimak jedne obitelji Eterović.

Kôta², -e f. priš. – Darko Bošković unutar nadimka **Filùga**. Prozvan je po filmu “Kota 905” koji je obožavao; usp. – **Viška** i **Pùsò**.

Kováč, -áčà m. (*kováč* – čovjek koji kuje) – nadimak jedne obitelji Ursić. Obiteljska je tradicija rad u kovačkoj radionici; usp. – **Bôškica**.

Krākàlo, -ota m. priš. – Andrija Jakšić unutar nadimka **Strúnjè**. Prozvan je tako zbog velikih koraka koje je činio tijekom hodanja.

Krānjàc, Krānjca m. – nadimak jedne obitelji Trutanic.

Krčce, Krcē (-eta) m. – nadimak jedne obitelji Aničić.

Krīvi Vidin, Krīvēga Vidinēga m. priš. – Nikica (Miko) Ursić; usp. – **Vidini**.

Krnjozùba, -e f. – nadimak za osobu s pokvarenim ili slomljenim zubima.

Kròlo, -ota m. ž. obl. **Kròlinica** pos. prid. **Kròlini** – nadimak jedne obitelji Carević.

Krpesân, -a m. – nadimak jedne obitelji Dešković.

Kūdè, -è m. vok. Kûde priš. – Vid Ursić po kojem se je razvio nadimak u obliku posvojnog pridjeva – **Vidini**.

Kûjè, -è m. vok. Kûje priš. – Petar Nižetić unutar nadimka **Kûrè**.

Kûjò, -è m. vok. Kûjo priš. – Tonči Carević unutar nadimka **Kôšćè**.

Kùkalo, -a (-ota) m. pos. prid. **Kùkalovi** – nadimak jedne obitelji Jakšić.

Kùkò, -è m. vok. Kûko ž. obl. **Kûkinica**, pos. prid. **Kûkini** – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Kùlin, -a m. vok. Kùline priš. (*kùlin* – vrsta domaće kobasice) – Ivica Bošković unutar nadimka **Nāćeša**; usp. – **Hih** i **Pošćēr**¹.

Kumamarija, -e f. priš. (kuma + Marija) – Marija Glušević unutar nadimka **Slēško**.

Kumejòza, -e m. ž. obl. **Kumejòzinica**, pos. prid. **Kumejòzini** (kum + *Jòzē* – Josip) – nadimak jedne obitelji Ursić.

Kumica, -e f. ž. obl. **Kumičinica**, pos. prid. **Kumičini** – nadimak jedne obitelji Mišetić; usp. – **Bedrânjāk**.

Kūrè, -ē m. vok. Kûre ž. obl. **Kūrinica**, pos. prid. **Kūrinì** – nadimak jedne obitelji Nižetić; usp. – **Fābo**, **Kūjè** i **Bilè**³.

L

Lāla, -e f. ž. obl. **Lālinica** pos. prid. **Lālini** – nadimak jedne obitelji Tonšić.

Lānder¹, -a m. vok. Lāndēru ž. obl. **Lānderuša** pos. prid. **Lānderovi** – nadimak jedne obitelji Jurun.

Lānder², -a m. vok. Lāndēru ž. obl. **Lānderuša** pos. prid. **Lānderovi** – nadimak jedne obitelji Bošković.

Lēla, -e f. ž. obl. **Lēlinica** pos. prid. **Lēlini** – nadimak jedne obitelji Nižetić.

Lētè, -ē f. priš. vok. Lēte ž. obl. **Lētìnica**, pos. prid. **Lētini** – Leticija Štambuk. Prišvarak je nastao prema obliku vlastitog imena.

Lōngo¹, -ota m. priš. ž. obl. **Lōngotovica**, pos. prid. **Lōngotovi** (*lōngo* – čovjek vitka stasa, dugonja) – Vinko Štambuk unutar nadimka **Mišè**.

Lōngo², -ota m. ž. obl. **Lōngotovica**, pos. prid. **Lōngotovi** – nadimak jedne obitelji Jurun.

Ložiška, -e f. priš. – Marija Mošić koja se doselila iz Ložišća radi udaje za *Pèkota* (v.).

Lukēš, -ēšā m. vok. Lùkēdu ž. obl. **Lukešuša** pos. prid. **Lukēšovi** – nadimak jedne obitelji Jakšić.

Lūkrè¹, -ē f. vok. Lūkre priš. – Lukrecija Ursić unutar nadimka **Stāpò**. Nakon udaje unutar nadimka *Kovāč* (v.), također je zadržala prezime. Prišvarak je izveden iz vlastitog imena.

Lūkrè², -ē f. vok. Lūkre priš. – Lukrecija Bulić koja se udala za Alberta Mošića unutar nadimka **Kalifornèz**². Kao i kod prijašnje osobe, prišvarak je izveden iz vlastitog imena.

Lùla, -e f. – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Lùlica, -e f. ž. obl. **Lùlika** pos. prid. **Lùličini** (*lùlica* – mala lula) – nadimak jedne obitelji Jakšić.

M

Macìc, -a m. ž. obl. **Macìcinica** pos. prid. **Macìcini** (*macìc* – utvara, duh) – nadimak je jedne obitelji Trutanić, a zbog pretka koji se je noću podjednako dobro snalazio kao i danju.

Māčàk, Māška m. priš. – Ante Štambuk unutar nadimka **Šārònja**. Naziv mu je nadjenut zbog veranja po visoko postavljenim gredama u krovnoj konstrukciji. Isto i **Štòla**.

Màksi, -eta m. – opći naziv za muško ime Maksim.

Māla Nogà, Māle Nogē f. vok. Māla Nògo priš. – Zoran Bošković unutar nadimka **Bōrè**. Nadjenut mu je prišvarak zbog niskog rasta. Također ima i prišvarak **Zrno**.

Māli Isùkrst, Mālēga Isùkrsta m. vok. Māli Isùkrste priš. – Josip Mošić unutar nadimka **Matùzalo**.

Māli Mrāv, Mālēga Mrāva m. vok. Māli Mrāve priš. – Mladen Marijančević unutar nadimka **Marijānàc**.

Māli¹, Mālēga m. – nadimak jedne obitelji Didolić.

Māli², Mālēga m. – općeniti naziv za niskog čovjeka, ali i za dijete (napose ako se pravi važan).

Māndè, -ē f. vok. Mānde – v. **Mandīna**.

Māndica, -e f. – v. **Mandīna**.

Mandīna, -e f. – oblik ženskog imena Manda.

Mào, -ota m. priš. (*Mao* – kinesko muško ime) – Tonči Nižetić sin **Kalifornēza**¹. Nazvan je zbog malo razvučenijih očiju nalik kineskima. Obitelj nema prepoznatljivijeg nadimka. Prvi rođak od **Dòktora**¹.

Mārè, -ē f. – oblik ženskog imena Marija ili Marica.

Mārè Māškina, Mārē Māškine f. vok. Māre Māškina priš. – v. **Pijandòra**.

Marijānàc, -ānca m. ž. obl. **Marijančùša**, pos. prid. **Marijānčevi** – nadimak izveden prema prezimenu Marijančević; usp. – **Kànava**, **Māli Mrāv**, **Pika**, **Ciko** i **Dāro**.

Marinēr, -ērà m. (*marinēr* – mornar) – nadimak jedne obitelji Bošković.

Marinovi, pos. prid. – nadimak jedne obitelji Jašić koja je doselila iz Novog Sela; usp. – **Kōso**.

Markūs, -ūsà m. ž. obl. **Markušūša**, pos. prid. **Markūsòvi** – v. **Dřda**.

Marmērè, -è f. vok. Marmère ž. obl. **Marmērìnica**, pos. prid. **Marmērìnì** – nadimak jedne obitelji Didolić. Isto i **Mrmērè**.

Martìn, -ina m. vok. **Martìne** priš. – Josip (Joze) Trutanić. Prišvarak je dobio po ocu.

Màška, -e f. ž. obl. **Màškinica**, pos. prid. **Màškini** (*màška* – domaća mačka – *Felis catus*) – nadimak je nadjenut pred pedesetak godina kad je jednom Trutaniću, umjesto kunića, na ražanj podmetnuta mačka.

Mātè, -è m. – oblik muškog imena Matko.

Māteša, -e m. ž. obl. **Mātešinica**, pos. prid. **Mātešini** – nadimak jedne obitelji Vuković.

Māto, -ota m. priš. – Matko Nižetić unutar nadimka **Jùreša**.

Matùzalo, -a m. priš. – nadimak jedne obitelji Mošić. Izveden je prema obliku muškog imena Matko.

Mèlo, -ota m. priš. – v. **Eustàhije**.

Mēnè, -è m. vok. Mēne ž. obl. **Mēninica** pos. prid. **Mēnìnì** – nadimak jedne obitelji Ursić.

Mēngò, -è m. vok. Mēngo priš. – Petar Bezmalinović unutar nadimka **Jūràc**. U selačkoj matici iz 1747. godine spominje se prezime *Trutanić alias Mengić*, pa zacijelo otuda i sam nadimak.

Meštríc, -ičà m. (*měštar* – majstor ili učitelj) – nadimak jedne obitelji Trutanić.

Metilda, -e f. priš. – Matilda Bošković unutar nadimka **Rānjè**.

Mičinì, pos. prid. – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Mikâdo, -ota m. priš. – Nikica Trutanić unutar nadimka **Pùšić**.

Mikò, -è m. vok. Miko – opći naziv za muška imena Nikola ili Nikica. Isto i **Mikùla**, **Mikùlica** i **Nikòlàc**.

Mikùla, -e m. – v. **Mikò**.

Mikùlica¹, -e f. dem. (*Mikùla* – Nikola) – nadimak jedne obitelji Trutanić.

Mikùlica², -e f. dem. – v. **Mikò**.

Mikùlica³, -e f. dem. priš. – Nikola Vuković unutar nadimka **Kòkić**.

Mikulić, -a m. vok. Míkuliću priš. (*Mikùla* – Nikola) – Nikola Vuković unutar nadimka **Sābè**. Prišvarak je izveden iz samoga vlastitog imena.

Milè, -è m. vok. Míle – oblik muškog imena Milan ili Milivoj.

Milkić, -a m. vok. Milkiću priš. – Nikica Jurun unutar nadimka **Kâjzer**.

Mimè, -è m. ž. obl. **Miminica** pos. prid. **Miminì** – nadimak jedne obitelji Ursić.

Miro, -ota m. – opći naziv za muško ime Dragomir ili Miroslav.

Miš, -a m. vok. Mišu pos. prid. **Mišovi** (*miš* – kućna štetočina) – nadimak jedne obitelji Tonšić.

Mišè, -è m. vok. Miše ž. obl. **Mišinica**, pos. prid. **Mišinì** – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Mitra, -e f. priš. – Nikola Eterović.

Mlâdo¹, -ota m. – opći naziv za muško ime Mladen.

Mlâdo², -ota m. – v. **Bârba**.

Môca, -e m. priš. ž. obl. **Môčnica** pos. prid. **Môčini** – Vladimir Fistanić unutar nadimka **Žutò**.

Môkò, -è m. vok. Môko ž. obl. **Môkinica**, pos. prid. **Môkinì** – nadimak jedne obitelji Trutanić.

Mômè, -è f. vok. Môme – oblik ženskog imena Momica.

Momulîna, -e f. priš. – Momica Mošić.

Mončić, -a m. vok. Mončiću ž. obl. **Mončikovica**, pos. prid. **Mončikovi** (*mončić* – momčić) – nadimak jedne obitelji Bošković; usp. – **Pesak**.

Môro, -ota m. ž. obl. **Môrotovica**, pos. prid. **Môrotovi** (*môro* – tamnokosi čovjek) – nadimak jedne obitelji Vuković.

Mrmèrè, -è m. vok. Mrmère ž. obl. **Mrmeruša** pos. prid. **Mrmèrinì** – v. **Marmèrè**.

Mùdi, -eta m. priš. – v. **Mâli Mrâv**.

Mùjâr, -a m. vok. priš. Mùjâru ž. obl. **Mùjaruša**, pos. prid. **Mùjârovi** (*mùja* – glava) – Visko Vuković koji je imao malo veću glavu; usp. – **Bùjâk**¹.

Mujica, -e m. f. – nadimak jedne obitelji Carević.

Mûlâc, Mûlca m. ž. obl. **Mulčuša** pos. prid. **Mûlčevi** (*mulac* – mlad momak, ali i mladica biljke, izbojak) – nadimak jedne obitelji Vuković.

Mûlo, -ota m. – Tone Ursić unutar nadimka **Mimè**.

Mûsica, -e f. priš. pos. prid. **Mûsičini** – Ante Nižetić unutar nadimka **Pavîna**. Nije mogao reći “mušica”, te mu je odmah prišiven nov naziv. Ženski se oblik unutar ovog nadimka tvori s genitivnim oblikom uz samo ime. Npr.: **Mârè Mûsice**; usp. – **Vârdiç**.

Mùtè, -ě m. vok. Mùte ž. obl. **Mùtinica** pos. prid. **Mùtinì** – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Mùtić, -a m. vok. Mùtiću ž. obl. **Mùtika** pos. prid. **Mùtićini** – nadimak jedne obitelji Trutanić.

Mùto¹, -ta m. ž. obl. **Mùtinica** pos. prid. **Mùtotovi** (*mùto* – mutavac) – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Mùto², -ta m. priš. ž. obl. **Mùtinica** pos. prid. **Mùtotovi** (*mùto* – mutavac) – Ante Trutanić.

Mùto³, -ta m. – čovjek koji ne može govoriti ili govori vrlo malo, mutavac.

N

Nàćeša, -e m. ž. obl. **Nàćešinica** pos. prid. **Nàćešini** – nadimak jedne obitelji Bošković. Razgranat je na mnoge prišvarke: **Hìhi**, **Kùlin**, **Pošćèr** i **Àlija**.

Nàne¹, -ta m. ž. obl. **Nànetovica**, pos. prid. **Nànetovi** – nadimak jedne obitelji Vuković.

Nàne², -ta m. ž. obl. **Nànetovica**, pos. prid. **Nànetovi** – nadimak jedne obitelji Trutanić.

Nastòpolo, -a m. – nadimak jedne obitelji Ursić.

Nikòlác, -òlca m. – v. **Mikò**.

NJ

Njõnja, -e f. priš. – Tonči Dobrić. Nazvan je prema namrgođenom izrazu lica.

O

Òber, -a m. vok. beru priš. ž. obl. **Òberuša**, pos. prid. **Òberovi** (njem. *Ober* – šef) – Petar Bezmalinović unutar nadimka **Jūràc**. Bio je bio šef u mjesnoj gostionici, pa kad su zadovoljni gosti iz Njemačke uputili pismo zahvale, naslovili su ga na Petra uz titulu “ober”. Pokazavši to svojim sumještanima u gostioni, istodobno mu je dan taj prišvarak.

Oćalìnko, -ota m. priš. – v. **Dòktor**².

Ògi, Ògeta m. – opći naziv za muško ime Ognjen.

Osìb, -ìba m. vok. Osìbe – v. **Bèpo**.

Osìbàc, -ìpca m. dem. priš. (*Osìb* – Josip) – Josip Nižetić (rođen 1939.).

P

Pàhaj, Pàhja m. vok. Pàhju ž. obl. **Pàhjaruša** pos. prid. **Pàhjarovi** (*pàhaj* – pramen kose) – nadimak je jedne obitelji Trutanić; usp. – **Cùfār**.

Palalèlè, -è m. vok. Palalèle ž. obl. **Palalèlka**, pos. prid. **Palalèlini** – nadimak jedne obitelji Nižetić.

Palāntè, -è m. vok. Palānte ž. obl. **Palāntinica** pos. prid. **Palāntini** – nadimak jedne obitelji Nižetić. Vrlo je razgranat pa brojimo i prišvarke: **Cìglè**, **Picilìn**, **Črvūj** i **Vāčè**.

Pāliš, -a m. vok. Pālišu priš. (*lāpiš* – plosnata olovka kojom se obilježava kamen prije obrade) – Josip Jakšić unutar nadimka **Bilìn**, a pod prišvarkom **Gūzičār**. Nije mogao reći “lapiš”, pa mu je otada nadjenut ovaj naziv.

Pandilār, -a m. vok. Pandilāru priš. ž. obl. **Pandilaruša** pos. prid. **Pandilārovi** (*pandilār* – čovjek koji šije suknje) – Andrija Jurun unutar nadimka **Kājzer**.

Pāpic, -a m. vok. Pāpicu ž. obl. **Pāpika** pos. prid. **Pāpicini** – nadimak jedne obitelji Nižetić.

Paramātè, -è m. vok. Paramāte ž. obl. **Paramātinica**, pos. prid. **Paramātini** (*parôn* – gospodin + *Mātè* – Matko) – nadimak jedne obitelji Vrsalović.

Parantōni, -ōneta m. pos. prid. **Parantōnetovi** (*parôn* – gospodin + *Tōni* – Tonči) nadimak jedne obitelji Glušević.

Parāta, -e f. priš. – Reparata Tonšić r. Vrsalović unutar nadimka **Paramātè**. Prišvarak je izveden prema samome vlastitom imenu. Poznata je i po tome što je doživjela 100 godina života.

Pātāk, Pātka m. – v. **Dòktor**¹.

Pāuk, -a m. ž. obl. **Paukūša** pos. prid. **Pāukovi** – nadimak jedne obitelji Vuković.

Pāval, Pāvla m. vok. Pāvle – oblik muškog imena Pavao. Npr. sveti *Pètar* i *Pāval*.

Pāvè, -è m. vok. Pāve – oblik muškog imena Pavao ili Paul.

Pavlina, -e f. ž. obl. **Pavlinka**, pos. prid. **Pavlinovi** – nadimak jedne obitelji Nižetić. Zsigurno je riječ o augmentativu nekog od oblika vlastitih imena Paul, Pavle, Paula ili Paulina. Ide u red najrazgranatije loze Nižetića, jer se unutar ovog nadimka nalazi nekoliko prišvaraka koji konkuriraju statusu nadimka: **Mùsica**, **Vārdić** i **Vilsōn**.

Pečenjāk, -ākà m. ž. obl. **Pečenjakùša**, pos. prid. **Pečenjākòvi** – nadimak jedne obitelji Munitić; usp. – **Trìnoge**.

Pèk, Pekà (-ota) m. ž. obl. **Pèkòvica**, pos. prid. **Pèkotòvi** – nadimak jedne obitelji Glušević.

Pèkār, -a m. ž. obl. **Pèkaruša** pos. prid. **Pèkàrovi** – skupni naziv kojim se oslovljavaju radnici u pekarnici. Kako su mnogi prodefilirali kroz to zanimanje, nema smisla poimenice navoditi osobe, jer oni uglavnom imaju svoj obiteljski nadimak ili pak prišvarak; usp. – **Šiptār**.

Pèlè, -è m. vok. Pèle ž. obl. **Pèlinìca** pos. prid. **Pèlinì** – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Pèrè, -è f. i m. vok. Père – općeniti naziv za muško ime Petar ili Pero, ali i Perica i Perina.

Pèrija, -e f. ž. obl. **Pèrijinica**, pos. prid. **Pèrijini** – nadimak jedne obitelji Antonijević, koja je iz Novog Sela doselila u Selca; usp. – **Repūj**.

Perīnàc, -īnca m. priš. – Petar Štambuk. Bio je poznat kao siromah koji je, za zaraditi štogod, na ribarnici uzvikivao: “Ala ribe!”. Pjesnik Zlatan Jakšić posvetio mu je i pjesmu koja slikovito završava: “*Perīnàc nevôjni čovik / pedesèt gòdīn je čūvà peškariju, / a nīkad u životū nī izī / zubàca ni trīju.*”

Perīško, -ota m. ž. obl. **Perīškòtòvica**, pos. prid. **Perīškòtòvi** – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Pèrkonja, -e f. ž. obl. **Pèrkonjinica**, pos. prid. **Pèrkonjini** (*Pèrè* – Petar + konj) – nadimak jedne obitelji Ursić. Nadimak je nastao od Petra Ursića koji je jedini imao rasnog konja u mjestu.

Pèsak, Pèska m. priš. – Ivica Bošković unutar nadimka **Mončīc**. Kad je došao iz vojske (koju je služio u Srbiji) nije rekao “pijesak”, nego “pesak”.

Picilīn, -a m. priš. (*Penicilin* – vrsta antibiotika) – Dragomir Nižetić unutar nadimka **Palāntè**. Nije mogao reći “penicilin”.

Picòlić, -a m. vok. Picòliću priš. – v. **Tabakēr**.

Pijandòra, -e f. priš. – Marica Trutanić unutar nadimka **Màška**. Isto i **Mārè Màškina**.

Pika, -e m. priš. – Nikša Marijančević unutar nadimka **Marijānàc**.

Pilòt, -a m. vok. Pilòtu priš. – Refik (Mario) Omerdić. Nadjenut mu je prišvarak prema poslu kojeg je obavljao, dakle vožnji zrakoplova.

Pipić, -a m. vok. Pipiću ž. obl. **Pipika** pos. prid. **Pipicini** – nadimak jedne obitelji Nižetić.

Piplica, -e f. ž. obl. **Piplika** pos. prid. **Pipličini** – nadimak jedne obitelji Nižetić.

Pišći, -eta m. ž. obl. **Pišćinica** pos. prid. **Pišćini** – Nikica Štambuk unutar nadimka **Bàbini**. Nije isto što i **Šārè**¹. Polubrača su.

Pišè, -è m. vok. Piše ž. obl. **Pišinica**, pos. prid. **Pišini** – nadimak jedne obitelji Ursić.

Pivàc, Pivca m. ž. obl. **Pivčùša** pos. prid. **Pivčevi** (*pivàc* – pijetao) – nadimak jedne obitelji Tonšić.

Pivalo, -ota m. – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Pleščòna, -e f. – nadimak za ženu koja je sklona ogovaranju, blebe-tuša.

Pojār, -ārà m. vok. Pòjāru ž. obl. **Pojārùša**, pos. prid. **Pojārèvi** (*pojār* – šumar) – nadimak jedne obitelji Vuković.

Pòpè, -è m. vok. Pòpe ž. obl. **Pòpinica** pos. prid. **Pòpini** – nadimak jedne obitelji Carević.

Postírka, -e f. priš. (*Postirka* – stanovnica Postira na Braču) – Ruža Martinić koja se doselila iz Postira radi udaje za Mladena Martinića-*Bàrbu*.

Postolār, -ārà m. vok. Pòstolāru ž. obl. **Postolarùša** pos. prid. **Postolāròvi** – nadimak za čovjeka koji popravlja cipele, cipelara.

Postolarić, -a m. vok. Postolariću priš. (*postolār* – zanatlija koji popravlja cipele) – Matko Jelinčić. Nadjenut mu je prišvarak prema poslu kojeg je obavljao.

Pošćèr¹, -èrà m. vok. Pòšćèru priš. (*pošćèr* – listonoša) – Nikica Bošković unutar nadimka **Nàćeša**. Obavlja posao listonoše u Selcima; usp. – **Hih** i **Kùlin**.

Pošćèr², -èrà m. vok. Pòšćèru priš. (*pošćèr* – listonoša) – Marijo Mustapić. Osim ovog naziva, još su ga oslovljavali i prišvarcima **Pùlè** i **Dñnja**.

Pòšid, -a m. – nadimak jedne obitelji Nižetić. Naziv potječe od riječi “posjed”, jer su, navodno, imali u vlasnosti dosta kamenoloma.

Prāžničānin, -a m. vok. Prāžničāninu (*Pražničānin* – stanovnik mjesta Pražnica na Braču) – Juraj Jerčić koji se je doselio iz Pražnica i oženio Maricom Štambuk-*Čičinicōn*. Također ga se nazivlje i **Jūrè Dangùba**.

Přda, -e f. priš. – Tonka Bulimbašić.

Prežèmpijo, -a m. priš. – Jure Gašper.

Pučišćānāc, -ānca m. (*Pučišćānin* – stanovnik Pučišća na otoku Braču) – nadimak jedne obitelji Martinić. U literaturi se navodi Petar Martinić, sin Jurja rođenog 1879. godine.

Pūhālka, -e f. – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Pūić, -a m. vok. Pūiću ž. obl. **Pūika** pos. prid. **Pūićini** – nadimak jedne obitelji Jakšić.

Pūlē¹, -ē m. vok. Pūle priš. – v. **Pošćēr²**.

Pūlē², -ē m. vok. Pūle ž. obl. **Pūlinīca** pos. prid. **Pūlinī** – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Pulicijōt, -a m. ž. obl. **Pulicijōtovica** pos. prid. **Pulicijōtovi** (*pulicijōt* – policajac) – nadimak jedne obitelji Bošković.

Pūpa¹, -e f. priš. (*pūpa* – igračka) – Sanja Trutanić unutar nadimka **Macić**.

Pūpa², -e m. priš. (*pūpa* – meso bez kosti) – Marko Fistanić unutar nadimka **Žūtō**.

Pūsō, -ē m. vok. Pūsō priš. ž. obl. **Pūsinīca**, pos. prid. **Pūsinī** – Ante Bošković unutar nadimka **Filūga**. Nije mogao reć “pršut”, te mu je stoga nadjenut ovaj prišvarak. Prema drugoj varijanti, isti mu je naziv pripisan zbog krađe pršuta kod *Nāćešinīh* (v.). Danas se ovim imenom oslovljava njegov brat Ivica Bošković; usp. – **Vīška**.

Pūšē, -ē m. vok. Pūše ž. obl. **Pūšinīca**, pos. prid. **Pūšinī** – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Pūšić, -a m. vok. Pūšiću ž. obl. **Pūšika** pos. prid. **Pūšićini** – nadimak jedne obitelji Trutanić; usp. – **Tōnči**.

Pūzlē, -ē m. vok. Pūzle priš. ž. **Pūzlinīca**, pos. prid. **Pūzlinī** – Ivan Fistanić unutar nadimka **Žūtō**.

R

Rāhotiška, -e f. priš. (*Rahotiška* – stanovnica Rahotice nedaleko od Sumartina na Braču) – Marija Barhanović r. Arković koja se je doselila u Selca radi udaje za Stjepana Barhanovića-*Supētranina*.

Rājkotovi, pos. prid. – prema Rajku Štambuku naziv njegove obitelji, a unutar nadimka **Žūra**.

Rānjē, -ē m. vok. Rānje ž. obl. **Rānjīnīca**, pos. prid. **Rānjīnī** – nadimak jedne obitelji Bošković; usp. – **Metīlda**.

Rātāj, -a m. vok. Rātāju ž. obl. **Rātājuša** pos. prid. **Rātājevi** – nadimak jedne obitelji Nižetić; usp. – **Fīlko**.

Repūj, -ūjā m. vok. Rēpūju – Antun Antonijević unutar nadimka **Pèrija**.

Rodić, -a m. – nadimak jedne obitelji Martinić. Odselili u Sumartin.

Rogožjānac, -ānca m. priš. – Stjepan Fistanić unutar nadimka **Žūtò**. Naziv je dobio po mjestu iz kojeg se doselio. Naime, mislilo se da je on iz Rogoznice, a zapravo je iz Piska.

Ròko, -ota m. priš. – Svetozar Ursić unutar nadimka **Vidinì**.

Ròkotovi, pos. prid. – nadimak jedne obitelji Nižetić.

Rovilo, -ta m. – nadimak jedne obitelji Tonšić.

Rùžičini, pos. prid. – prema Ružici Štambuk unutar nadimka **Šārònja**.

S

Sabaràka, -e m. priš. ž. obl. **Sabaràkinica**, pos. prid. **Sabaràkini** – Tonči Trutanić unutar nadimka **Nàne**.

Sābè, -ē m. vok. Sābe ž. obl. **Sābinìca**, pos. prid. **Sābinì** – nadimak jedne obitelji Vuković. Razgranat je u brojne prišvarke: **Būgarīn**, **Kapetān**, **Mikulić** i **Bājò**.

Sērònja, -e m. – nadimak za čovjeka koji pretjerano govori ili zanovijeta.

Servāntes, -a m. priš. (*Cerevantes Saavedra, Miguel de* – španjolski pjesnik) – Miro Jakšić unutar nadimka **Bilīn**. Prišvarak mu je nadjenuo Ivo Bošković – *Miš*, a po liku iz serije *Malo misto* kojeg je tumačio Ivica Vidović. Ipak, poznatiji je pod bratovljevim prišvarkom *Čàla* (v.).

Serzēnt, -a m. vok. Serzēntu ž. obl. **Serzentūša** pos. prid. **Serzēntovi** – nadimak jedne obitelji Trutanić.

Sīsàk, Sīska m. priš. – v. **Frātar**.

Sīva, -e f. – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Slāvè, -ē f. vok. Slāve – oblik ženskog imena Slavka.

Slāvo, -ota m. – oblik muškog imena Slavko.

Slēško, -ota m. ž. obl. **Slēškotovica** i **Sleškūša**, pos. prid. **Slēškotovi** – nadimak jedne obitelji Glušević. U matici iz 1748. godine se spominje kao *Glušćević vulgo Slečić*, pa zacijelo otuda i potječe sam nadimak.

Söldè, -ē m. ž. obl. **Söldinìca** pos. prid. **Söldinì** – nadimak jedne obitelji Jurun.

Spřtica, -e f. dem. (*spřta* – košara od šiblja) – nadimak jedne obitelji Tonšić.

Sràlo, -ta m. – nadimak za čovjeka koji voli zadirkivati koga, provokator, zezator.

Stāpò, -ē m. vok. Stāpo ž. obl. **Stāpinīca**, pos. prid. **Stāpinì** – nadimak jedne obitelji Ursić; usp. – **Bēpè** i **Lūkrè**.

Stenjālo, -ota n. – nadimak jedne obitelji Bošković. Neki od predaka je, dok je pjevao poslanicu u crkvi, na riječima “Štenje knjige...” stalno zamuckivao izgovarajući ga kao: “Stenje knjige...”, pa je otuda formiran sam nadimak.

Stōnka, -e f. priš. (*Stonka* – stanovnica Stona na Pelješcu) – Ane Marijančević koja se je doselila iz Stona radi udaje za Nikicu Marijančevića-*Kānavu*.

Strūnjè, -ē m. vok. Strūnje ž. obl. **Strūjnīca**, pos. prid. **Strūjnì** – nadimak jedne obitelji Jakšić.

Sūbotić, -a m. priš. ž. obl. **Sūbotika** pos. prid. **Sūbotičevi** – nadimak jedne obitelji Dešković.

Sūdà, -ē f. vok. Sūde ž. obl. **Sūdinīca** pos. prid. **Sūdinì** – nadimak jedne obitelji Nižetić. U sumartinskim maticama iz 1778. godine spominje se prezime *Nižetić alias Saić*, pa otuda možda datira i sam nadimak.

Sūhò, -ē m. vok. Sūho ž. obl. **Sūhinīca**, pos. prid. **Sūhinì** – nadimak jedne obitelji Vuković. Naziv potječe po jednom pretku koji nije bio mršav u tijelu, ali je imao “suhu” lice i izražene kosti lica, te adamovu jabučicu.

Sumartīnka, -e f. priš. (*Sumartinka* – stanovnica Sumartina na Braču) – Katica Marijančević r. Šerka koja se je doselila iz Sumartina radi udaje za Stanka Marijančevića-*Marijānca*.

Supètranin, -a m. – (*Supetranin* – stanovnik Supetra na Braču) nadimak jedne obitelji Barhanović.

Sūrlica, -e f. – nadimak jedne obitelji Martinić; usp. – **Vlāsi**.

Š

Šàla, -e f. priš. ž. obl. **Šàlinīca** pos. prid. **Šàlinì** – Matko Trutanić unutar nadimka **Dřdalo**. Naziv je dobio po majci iz Gornjeg Humca.

Šàltè, -ē m. vok. Šàlte ž. obl. **Šàltinīca**, pos. prid. **Šàltinì** (*šaltūr* – krojač) – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Šāndrè, -ē m. vok. Šāndre ž. obl. **Šāndrinīca** pos. prid. **Šāndrinì** – nadimak jedne obitelji Jurun.

Šārè¹, -ē m. vok. Šāre priš. ž. obl. **Šārinica** pos. prid. **Šārinì** – Nikica Štambuk unutar nadimka **Bābini**. Prišvarak je dobio prema crno-bijeloj kozi koju je imao; usp. – **Šiška** i **Pišći**.

Šārè², -ē m. vok. Šāre ž. obl. **Šārinica** pos. prid. **Šārinì** – nadimak jedne obitelji Ursić.

Šārònja, -e m. ž. obl. **Šārònjnica** pos. prid. **Šārònjini** – nadimak jedne obitelji Štambuk; usp. – **Zalandrija**.

Šcēnzè, -ē m. vok. Šcēnze ž. obl. **Šcēznìca**, pos. prid. **Šcēznì** – nadimak jedne obitelji Ursić.

Šēšula, -e f. (*šēšula* – drvena lopatica za grabljenje mošta) – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Šilo, -ota n. ž. obl. **Šilotovica**, pos. prid. **Šilotovi** (*šilo* – vrsta šiljaste stolarske alatke) – nadimak jedne obitelji Trutanić.

Šilvē, -ē m. vok. Šilve priš. – Petar Štambuk. Naziv mu je nadjenut prema ocu koji se zvao Silvio.

Šimìć, -a m. vok. Šimìću ž. obl. **Šimika** pos. prid. **Šimìćini** – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Šimūra, -e f. priš. – Šime Vuković (ženska osoba) unutar nadimka **Cvitić**.

Šiptār, -a m. vok. Šiptāru ž. obl. **Šiptaruša** pos. prid. **Šiptarovi** – naziv za doseljeničku obitelj Prekpalaj, a koja je 80-ih godina otvorila pekarski obrt u Selcima. Isto i **Pèkar**.

Šiška, -e f. priš. – Ana Barhanović r. Štambuk. Kćerka od **Šārè¹**.

Šiško, -ota m. – v. **Vēntul**.

Škràbić, -a m. vok. Škràbiću ž. obl. **Škràbika** pos. prid. **Škràbićini** (*škrabìnica* – kasica za štednju ili milodar u crkvi; *škrabūj* – veliko zvono na vratu ovce ili magarca) – nadimak jedne obitelji Jakšić.

Škrìjè¹, -ē m. vok. Škrìje priš. ž. obl. **Škrìjinica** pos. prid. **Škrìjinì** – Šimo Jakšić unutar nadimka **Pūić**. Brat od *Glavìne* (v.).

Škrìjè², -ē m. vok. Škrìje priš. ž. obl. **Škrìjinica** pos. prid. **Škrìjinì** – Borko Carević unutar nadimka **Košcè**.

Šmēnè, -ē m. vok. Šmēne ž. obl. **Šmēninica** pos. prid. **Šmēninì** – nadimak jedne obitelji Antonijević.

Šorečāra, -e f. – navodno imenom Čāra, bila je udata za jednog Štambuka unutar nadimka *Trìpo* (v.). (Anketiranjem ništa više nisam uspio doznati.)

Šprônda, -e f. priš. – Franka Štambuk r. Trutanić unutar nadimka **Kitonja**.

Štambùk, -a m. vok. Štambuk ž. obl. **Štambukùša**, pos. prid. **Štambùkovi** – prema prezimenu Štambuk.

Štôla, -e f. priš. – Ante Štambuk unutar nadimka **Šārònja**. Nije mogao reć “škola”. Isto i **Máčak**.

Štòpulo, -ota m. ž. obl. **Štòpulovica** pos. prid. **Štòpulovi** – nadimak jedne obitelji Violini. U župskim maticama u Pučišćima zabilježeno je godine 1809. prezime *Vukasović alias Vukejić e Violini* iz Povalja.

Študij, -a m. vok. Študiju – nadimak jedne obitelji Trutanić.

Šujàk, Šujka m. ž. obl. **Šujkùša** pos. prid. **Šujkovi** – nadimak jedne obitelji Mišetić.

Šupèlè, -è f. vok. Šupèle ž. obl. **Šupèlinica**, pos. prid. **Šupèlini** – nadimak jedne obitelji Bošković.

T

Tabakër, -èrà m. vok. Tàbakèru priš. (*tabakër* – trgovac duhanom) – Dragi Jakšić unutar nadimka **Bilín**. Prema jednome političaru pokušalo mu se nadjenuti prišvarak **Picòlić**. Mnogi ga po njemu i poznaju, no nije se ustalio. Brat od *Ćàle* (v.).

Tikvica, -e f. pos. prid. **Tikvičini** (*tìkvica* – mala tikva) – nadimak jedne obitelji Bošković.

Tiròla, -e f. ž. obl. **Tiròlinica**, pos. prid. **Tiròlini** – jedan Mošić nije mogao reći “tiramola”, pa mu je zbog toga prišiven ovaj naziv koji se čak prenosi na nova pokoljenja.

Tomažina, -e f. priš. – Tomica Bulić unutar nadimka **Filè**.

Tomàžo, -ota m. – Toma Nižetić unutar nadimka **Jògo**.

Tòmica, -e f. – općenito ženski oblik imena Tonka ili Tomica.

Tòmini, pos. prid. – nadimak obitelji Tome Ursića. Naziv potječe prema vlastitom imenu.

Tònči, -eta m. priš. – Marijo Trutanić unutar nadimka **Pùšić**.

Tònè, -è f. i m. vok. Tòne – oblik muškog imena Ante, Tonči ili Tonko; ali i Tonka.

Tòni¹, -eta m. – opći naziv za oblike muških imena Tonči ili Antonio.

Tòni², -eta m. priš. – v. **Jàči**.

Tonîna, -e f. – oblik ženskog imena Antica.

Tonînac, -îнца m. priš. – Nikola Štambuk. Prišvarak je dobio po ocu Anti.

Trìnoge, -ōg (-ih) pl. tant. priš. (*trìnoge* – tronožac) – Spaso Munitić unutar nadimka **Pečenjāk**. Isto i **Čūška**.

Trīpo, -ota m. – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Trnanà, -ē f. – nadimak jedne obitelji Dešković.

Trūman, -a m. vok. Trūmane ž. obl. **Trūmanuša** pos. prid. **Trūmanovi** (*Harry Truman* – bivši američki predsjednik) – nadimak jedne obitelji Ursić.

Trumbūn, -ūnà m. – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Tūrè, -ē m. vok. Tūre ž. obl. **Tūrinica**, pos. prid. **Tūrinì** – nadimak jedne obitelji Ursić.

Tùto, -ota m. priš. – Zoran Nižetić unutar nadimka **Ràtāj**.

U

Uhār, -ārà m. vok. Ūhāru priš. (*uhār* – čovjek s velikim ušima) – Tonči Trutanić unutar nadimka **Hāber**; usp. – **Ūšilo**.

Ūldò, -ē m. vok. Ūldo ž. obl. **Ūldinica** pos. prid. **Ūldinì** – nadimak jedne obitelji Mišetić.

Ūsò, -ē m. vok. Ūso priš. – Ivo Bronzović.

Ūšilo, -ota m. – nadimak za čovjeka s velikim ušima; usp. – **Uhār**.

V

Vāčè, -ē m. vok. Vāče priš. ž. obl. **Vāčinica**, pos. prid. **Vāčinì** – Josip Nižetić unutar nadimka **Palāntè**. Kad je bio malen nije mogao izgovoriti uzvik: “vrāže!”. Istim se nazivom oslovljava i njegov posinak Hrvoje Štambuk.

Vārdiç, -a m. vok. Vārdiçu priš. – Pero Nižetić unutar nadimka **Pavlina**, tj. očevog prišvarka **Mūšica**. Dobio je naziv zbog fizičke sličnosti s nogometašem *Hajduka*.

Vèber, -a m. ž. obl. **Vèberuša**, pos. prid. **Vèberovi** – nadimak jedne obitelji Glušević.

Vèli, -èga m. – nadimak jedne obitelji Didolić.

Vèli Īvè, Vèlèga Īvè m. vok. Vèli Īve priš. (*vèli* – veliki + *Īvè* – Ivan) – Ivan Glušević unutar nadimka **Sakrabàba**. Brat od *Vèlèga Zòrè* (v.).

Vèli Zòrè, Vèlèga Zòrè m. vok. Vèli Zòre priš. (*vèli* – veliki + *Zòrè* – Zoran) – Zoran Glušević unutar nadimka **Sakrabàba**. Brat od *Vèlèga Īvè* (v.).

Vēntul, -a m. (*vēntul* – lepeza za rashlađivanje) – nadimak jedne obitelji Eterović. Isto i **Šiško**.

Vērić, -a m. vok. Vēriću ž. obl. **Vērika** pos. prid. **Vērićini** – nadimak jedne obitelji Nižetić.

Vēva, -e f. ž. obl. **Vēvinica** pos. prid. **Vēvini** – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Vičè, -ě f. i m. vok. Vīce – oblik vlastitih imena Vicka, Vicko ili Visko.

Vicè Gūska, Vicē Gūske f. vok. Vīce Gūsko – koliko sam se god trudio anketiranjem doznati ime ove osobe – nisam uspio. Tek se pretpostavlja kako joj je ime Vicka, te da joj je prezime bilo Nižetić. Nije se udavala, a stanovala je sama u maloj kućici u današnjoj ulici Put Trtora.

Vidinì, posv. prid. – nadimak za obitelj Vida Ursića, tj. *Kūdē*. Ovdje idu prišvarci **Krivi Vidin**, **Ānto**¹ i **Ròko**.

Vilsōn, -a m. priš. (*Willson* – bivši američki predsjednik) – Juraj Nižetić unutar nadimka **Pavlina**.

Viška, -e f. priš. pos. prid. **Viškini** – Jerko Bošković unutar nadimka **Filūga** oženio se je Perinom koja je bila s otoka Visa. Danas se ovim prišvarkom oslovljava Ivica Bošković; usp. – **Pūsò**.

Vlāsi, Vlāsota m. (pl. tant.) priš. (*vlāsi* – kosa) – Petar Martinić unutar nadimka **Sūrlica**.

Vlasūj, -ūjā m. vok. Vlāsūju – nadimak za čovjeka s dugom kosom.

Vōja, -e f. priš. – Vojmir Bronzović.

Z

Zàk, -a m. priš. – skraćeni oblik nadimka *Zakarŕja* (v.).

Zakarŕja, -e m. – Andrija Bronzović.

Zalandrŕja, -e m. priš. – Andrija Štambuk unutar nadimka **Šārònja**. Naziv mu je nadjenut kao izvedenica iz vlastitog imena.

Zarèjo, -ta m. – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Zdrāvka, -e f. priš. – Zdravko Nižetić unutar nadimka **Pòšid**.

Zēbè, -ě f. vok. Zēbe priš. – Željko Bronzović.

Zēc, -a m. – nadimak jedne obitelji Trutanić. Isto i **Zečić**.

Zečić, -a m. vok. Zečiću – v. **Zēc**.

Zekàja, -e f. ž. obl. **Zekàjinica** pos. prid. **Zekàjini** – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Zelè, -ě m. vok. Zēle ž. obl. **Zēlinica**, pos. prid. **Zēlinì** – nadimak jedne obitelji Vuković.

Zlātè, -è f. i m. – oblik vlastitih imena Zlatka ili Zlatko.

Zmajār, -ārà m. vok. Zmajāru ž. obl. **Zmajāruša** pos. prid. **Zmajārovi** (zmajà – poskok) – nadimak jedne obitelji Carević. Naziv je nadjenut jednome od predaka zbog oštrog pogleda, nalik zmijskom.

Zōrè, -è f. i m. vok. Zōre – oblik muškog imena Zoran ili Juraj.

Zōrinì, pos. prid. – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Zorīnko, -ota m. ž. obl. **Zorīnkotovica**, pos. prid. **Zorīnkotovi** – nadimak jedne obitelji Mošić.

Zrno, -a n. priš. – Zoran Bošković unutar nadimka **Bōrè**. Nadjenut mu je zbog velike brzine kojom se je kretao, aludirajući pritom na puščano zrno u streljivu. Osoba također ima i prišvarak **Māla Nogà**.

Ž

Želè, -è f. i m. vok. Žèle – skraćeni oblik ženskih imena Željana ili Željka, odnosno muških Željan ili Željko.

Žerāvica, -e f. ž. obl. **Žerāvīcinica** pos. prid. **Žerāvīcini** (žerāva – žar) – nadimak jedne obitelji Nižetić. Prema nekim saznanjima, jedan od predaka imao je malo rumeniju glavu, pa otuda i sam nadimak.

Žūngul, -a m. vok. Žūngule priš. – Ivan Bašić koji se je u Selca doselio iz Zagore. Naziv mu je nadjenut po nogometašu *Hajduka* Slaviši Žungulu.

Žūra, -e f. pos. prid. **Žūrini** – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Žūtò, -è m. vok. Žūto ž. obl. **Žūtinica**, pos. prid. **Žūtinì** – nadimak jedne obitelji Fistanić. Nadjenut je prema žučkastoj boji lica. Unutar ovog nadimka postoji više prišvaraka: **Mōča**, **Rogožjānàc**, **Pūpa2** i **Pūzlè**.

Žuvanīn, -a m. vok. Žuvanīnu – nadimak jedne obitelji Štambuk.

Žūvić, -a m. vok. Žūviću ž. obl. **Žūvika** pos. prid. **Žūvićini** – nadimak jedne obitelji Trutanić.

Žvērka, -e f. priš. – nadimak jedne obitelji Mišetić.

KRATICE:

- dem.** – deminutiv
f. – ženski rod, femininum
km. – kilometar
m. – muški rod, maskulinum
n. – srednji rod, neutrum
njem. – njemački
pl. – množina, plural
pl. tant. – pluralia tantum
pok. – pokojnog
pos. prid. – posvojni pridjev
priš. – prišvarak
r. – rođen, rođena
tal. – talijanski
usp. – usporedi
uzr. – uzrečica
v. – vidi
vok. – vokativ
ž. obl. – ženski oblik

Literatura:

1. Derado Klement & Čizmić Ivan: Iseljenici otoka Brača, *Siz za kulturu općine Brač, Brački zbornik 13*, Zagreb, 1982.
2. Jutronić Andre: Zbornik za narodni život i običaje južnih Slavena (Naselja i porijeklo stanovništva na otoku Braču), *JAZU u Zagrebu*, Zagreb, 1950.
3. Šimunović Petar: Brač (Vodič po otoku), *Turistički savez općine Brač, "Turistkomerc"*, Zagreb, 1987.
4. Vidović Radovan: Čakavske studije, *Čakavski sabor*, Split, 1978.
5. Vuković Siniša: Ričnik selaškega govora, *Laus*, Split, 2001.

GLI EPITETI DI SELCA

Riassunto

In questo studio è trattato il materiale documentario onomastico della maggiore località dell'area orientale dell'isola di Brač, che in primo luogo registra i soprannomi e i nomignoli (epiteti) con cui ci si rivolge agli abitanti locali, ma anche gli ipocoristici che sono di per sé comprensibili. In certi casi nel vocabolario sono inseriti nomi generici di persona (o le forme derivate dagli stessi nomi), che nello spirito di questa parlata hanno una pronuncia fonetica particolare. Il vocabolario riporta l'accentatura.

Per differenziare al massimo la presentazione del materiale documentario raccolto, abbiamo suddiviso questo studio in due parti: la prima teorica e descrittiva e la seconda pratica e concettuale. Essendo state raccolte sul territorio di un paesino di appena 1000 abitanti oltre 500 unità onomastiche, questa constatazione rende il lessico di Selca ancora più specifico

HOUSES IN SELCA

Summary

This paper deals with the onomastic materials collected on the largest place, Selca, on the eastern part of Brač. These materials record nicknames, with implicit inclusions, which the locals use in addressing, and hypocorisma. In certain cases the lexicon contains common proper names (or their derivatives) which in the sense of this speech have a specific phonetic pronunciation, therefore marked by accents.

In order to render these materials more distinguishable this work has two parts. The first one is theoretical and descriptive, the second one is practical and national. As the territory of Selca has barely 1.000 inhabitants over 500 onomastic unities have been collected which makes the Selca lexic the more specific.

Podaci o autoru:

Siniša Vuković, student hrvatskog jezika i književnosti i talijanskog jezika i književnosti na Odjelu za humanističke znanosti Sveučilišta u Splitu, kućna adresa: don Frane Bulića 1, 21210 Solin, mob. 091 / 523 75 43 ili Hvarska 1, 21425 Selca, otok Brač, tel. 021 / 622 012.